

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí Libereckého kraje 2022

Kraj: Liberecký

Zpracoval: Mgr. Aleš Lebeda, DBA - krajský protidrogový koordinátor

Projednáno / schváleno v roce 2023: PK RLK, RLK

Odkaz na internetovou prezentaci kraje, věnovanou politice v oblasti závislostí:

<https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/protidrogova-politika-a-prevence>

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je určena pro odbornou i laickou veřejnost. Je zdrojem základních informací o koordinaci a institucionálním zajištění politiky v oblasti závislostí v kraji, koncepčních opatřeních, spolupráci s obcemi, finančním zajištění a finančních deficitech politiky v oblasti závislostí, charakteristice scény v oblasti užívání návykových látek (alkohol, tabák, nelegální látky, psychoaktivní léky) a situace v oblasti hazardního hraní a jiných nelátkových závislostí, síti adiktologických služeb a aktivitách realizovaných kraji v oblasti politiky v oblasti závislostí (např. vzdělávání, analýzy, rozvojové projekty apod.).

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je jedním ze zdrojů při vytváření výročních zpráv a dalších publikací v oblasti závislostí zpracovávaných Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti a sekretariátem Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. Zároveň je také důležitým informačním materiálem pro politiky na místní, krajské i centrální úrovni

Souhrn

Liberecký kraj v souvislosti se zákonem 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek realizoval v roce 2022 na svém území protidrogovou politiku v samostatné působnosti stejně odpovědně jako v letech minulých. **V roce 2022 byl schválen Plán protidrogové politiky Libereckého kraje 2023-2027** zaměřený na aspekty moderní doby, s nastavením plánu **řešení navýšením finančních prostředků pro služby** v oblasti závislostí a **jejich udržitelnosti v síti služeb** Libereckého kraje.

Při hodnocení situace v užívání nelegálních návykových látek lze **Liberecký kraj zařadit bezprostředně za kraje s extrémně zasaženými regiony**, jako je Praha, Ústecký kraj nebo Moravskoslezský kraj. Dostupné informace vypovídají o setrvalém nárůstu užívání návykových látek. Podle odborníků na drogovou problematiku může mít počet uživatelů nelegálních návykových látek v Libereckém kraji vzrůstající tendenci. Na prvních příčkách v oblíbenosti je marihuana a pervitin. Oblíbené jsou též taneční drogy. **Stále častěji drogově závislí kombinují různé návykové látky** – například zneužívají léky, které kombinují s alkoholem nebo syntetické drogy MDMA (extáze) s energetickými nápoji a podobně. Počet lidí užívajících drogy rizikově je v Libereckém kraji odhadován na cca 3 tis. osob, ovšem dle výkonů protidrogových služeb lze usuzovat na spíše vyšší prevalenci v kraji.

Drogovou scénu v Libereckém kraji je stále možné označit za specifickou, stabilní a spíše uzavřenou. Uzavírala se poslední roky zejména díky kvalitní práci TOXI týmu PČR, u vybraných osob díky dobré ekonomické situaci a sociální stabilitě klientů a přesouvá na periferie měst a do jednotlivých uživatelských bytů. **Vzniká zde však postupné zpětné otevírání drogové scény, kterou v předchozích letech uzavřela pandemická situace.** Ustupující jsou i problémy terénních pracovníků s vyhledáváním a preventivním působením na tyto klienty. Výše uvedená fakta nám ovlivnila situace okolo Covidu -19 a energetické krize, na které v průběhu roku 2022 navázala další problematická oblast – **migrační vlny osob z Ukrajiny a Sýrie, kde se předpokládá negativní dopad ve vztahu k oblasti závislostí** s odstupem let. Liberecký kraj má **omezený počet lékařů v oblasti psychiatrie**, kdy tato skutečnost **negativně ovlivňuje plnění soudně nařízených ochranných léčeb ambulantních aj.**

Riziková oblast je taktéž částečná změna modus operandi klientů-bezdomovců v K-centrech Libereckého kraje, kteří z alkoholu přechází na Pervitin (nebo kombinují), **zvyšuje se jejich agresivita chování** směrem k personálu služeb apod. Uvedené skupiny **doplňují rizikové migrující osoby z oblastí zasažených válečným konfliktem.** V KACPU byl navázán opakovaný kontakt s uvedenými migranty-bezdomovci (UA) a opakovaně se jim vydávala humanitární dávka potravin, s pokusy je kamkoliv ubytovat, kdy z důvodu jejich agresivity, užívání OPL a porušení ubytovacích pravidel byli z ubytovacích zařízení několikrát vyloučeni.

Aktualitám v oblasti závislostí v Libereckém kraji se aktivně věnuje Protidrogová komise Rady Libereckého kraje, kterou tvoří odborníci z protidrogové politiky, jako iniciativní a poradní orgán Rady Libereckého kraje.¹

---

¹ Dostupný z www: <https://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada/komise-rady-libereckeho-kraje/protidrogova>

Obsah

1	Situace v oblasti závislostí v krajích.....	6
1.1	Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci	6
1.1.1	Obecná populace.....	6
1.1.2	Školní populace.....	10
1.2	Užívání návykových látek v prostředí zábavy, nočního života	12
1.3	Problémové formy užívání návykových látek	14
1.4	Užívání návykových látek ve specifických skupinách	16
1.5	Návykové látky a hazardní hraní v sociálně vyloučených lokalitách	16
1.6	Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti s užíváním návykových látek, včetně infekčních a dalších onemocnění	17
1.7	Předávkování, včetně smrtelných	19
1.8	Sociální situace uživatelů návykových látek	19
1.9	Hazardní hraní	20
1.10	Nové technologie	20
1.11	Nové psychoaktivní látky	21
1.12	Drogová kriminalita	21
1.13	Nové trendy a fenomény	22
2	Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni	23
2.1	Institucionální zajištění	23
2.1.1	Krajské institucionální zajištění koordinace	23
2.1.2	Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí	27
2.1.3	Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření.....	29
2.1.4	Hodnocení strategických dokumentů/politiky v oblasti závislostí kraje	30
2.2	Analýzy/studie v oblasti závislostí v r. 2022	31
2.3	Další významné aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí v r. 2022 na krajské i místní úrovni	31
3	Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni.....	33
3.1	Způsob financování služeb krajem (popis)	33
3.2	Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí	33
3.3	Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislostí v kraji	34
3.4	Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2022	36
4	Adiktologické služby.....	37
4.1	Uveďte, zda je definována síť adiktologických služeb ve vašem kraji	38
4.2	Popis situace podle jednotlivých typů (standardů) služeb	38
4.2.1	Snižování rizik – Harm Reduction	43
4.2.2	Ambulantní a rezidenční léčba, následná péče, specializované programy.....	43
4.2.3	Zhodnocení sítě služeb.....	47
5	Různé – další údaje.....	53
AA Liberec, skupina Naděje		53
AA Liberec, skupina Strážlivý život		53
Česká Lípa, Ambulantní program		53

Česká Lípa, K-Centrum Česká Lípa	53
Česká Lípa, Místní protidrogový koordinátor	53
Česká Lípa, Poradna pro gambling a jiné závislosti	53
Česká Lípa, Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	53
Česká Lípa, Psychiatrie Hnídek s. r. o.	54
Česká Lípa, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou	54
Frýdlant, Ambulantní program	54
Frýdlant, Místní protidrogový koordinátor	54
Frýdlant, Poradní a setkávací centrum – POSEC	54
Frýdlant, Psychiatrická ambulance	55
Frýdlant, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou	55
Jablonec nad Nisou, Ambulantní program	55
Jablonec nad Nisou, Místní protidrogový koordinátor	55
Jablonec nad Nisou, Poradna pro gambling a jiné závislosti	55
Jablonec nad Nisou, Poradna pro závislosti	55
Jilemnice, Místní protidrogový koordinátor	55
Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	56
Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	56
Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	56
Liberec, Centrum drogových služeb ve vězení	56
Liberec, Centrum primární prevence ADVAITA	56
Liberec, K-centrum Liberec a Jablonec nad Nisou	56
Most k naději	56
Liberec, krajský protidrogový koordinátor Libereckého kraje	57
Liberec, Krajský školský koordinátor prevence	57
Liberec, Mgr. Igor Pavelčák – soukromá poradenská praxe	57
Liberec, Místní protidrogový koordinátor	57
Liberec, Oddělení dětské a adolescentní psychiatrie	57
Liberec, Oddělení psychiatrie pro dospělé	57
Liberec, Oddělení psychiatrie pro dospělé	57
Liberec, Poradna HIV/AIDS, Pracoviště Liberec	58
Liberec, Poradna pro chronické virové hepatitidy při Infekčním oddělení nemocnice Liberec	58
Liberec, Preventivní programy	58
Liberec, Protidrogové programy v penitenciárních zařízeních	58
Liberec, Psychiatrická ambulance	58
Liberec, Stanice pro léčbu závislosti na alkoholu při Oddělení psychiatrie pro dospělé	58

<i>Liberec, Středisko výchovné péče ČÁP Liberec</i>	59
<i>Liberec, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou</i>	59
<i>Linka důvěry Liberec</i>	59
<i>Linka důvěry Liberec</i>	59
<i>Nová Ves, Terapeutická komunita ADVAITA</i>	59
<i>Nový Bor, Místní protidrogový koordinátor</i>	59
<i>Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus</i>	60
<i>Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus</i>	60
<i>Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus</i>	60
<i>Semily, Ambulantní program</i>	60
<i>Semily, Místní protidrogový koordinátor</i>	60
<i>Semily, Poradna pro gambling a jiné závislosti</i>	60
<i>Tanvald, Místní protidrogový koordinátor</i>	61
<i>Turnov, Ambulantní program</i>	61
<i>Turnov, Místní protidrogový koordinátor</i>	61
<i>Turnov, Poradna pro gambling a jiné závislosti</i>	61
<i>Železný Brod, Místní protidrogový koordinátor</i>	61
Seznam zkratk	62
Seznam zdrojů	65

1 Situace v oblasti závislostí v krajích

1.1 Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci

1.1.1 Obecná populace

Při hodnocení situace v užívání návykových látek v obecné a školní populaci vycházíme především ze zpráv místních protidrogových koordinátorů a poskytovatelů protidrogových služeb působících v kraji. Tyto tradičně upozorňují na vysokou míru a toleranci k užívání alkoholu a tabáku, a to mezi dospělými i dětmi.

Obecně lze usuzovat, že v užívání návykových látek – co do typu návykových látek a způsobu užívání – se Liberecký kraj nijak zásadně neodlišuje od situace v ČR. S ohledem na specifika Libereckého kraje (jako je společná hranice s Polskem, vysoká nezaměstnanost v mnohých obcích/regionech spojená s významným podílem sociálně slabých občanů/rodin, nezanedbatelný podíl příslušníků vietnamské komunity **a předpokládaný podíl ukrajinské komunity na drogové trestné činnosti**, existence tří věznic na území kraje) lze vyvozovat spíše vyšší míru užívání návykových látek. Noví uživatelé omamných a psychotropních látek jsou nejen z řad sociálně vyloučených osob, ale metamfetamin – pervitin užívají osoby i za účelem zvýšení svého pracovního výkonu či zvládnání všedních záležitostí (např. drogu aplikují před nástupem na noční směnu).

Při hodnocení situace v užívání nelegálních návykových látek lze Liberecký kraj zařadit bezprostředně za kraje s extrémně zasazenými regiony, jako je Praha, Ústecký kraj nebo Moravskoslezský kraj. Dostupné informace vypovídají o setrvalém nárůstu užívání návykových látek. Nejrozšířenější nelegální návykovou látkou v obecné a školní populaci je tradičně marihuana, mezi lidí užívající drogy rizikově pak má pomyslnou první příčku pervitin. Dle údajů Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti patří Liberecký kraj mezi kraje s nadprůměrnou prevalencí počtu problémových uživatelů drog, kdy odborný odhad hovoří o dvou tisících osobách užívajících návykové látky rizikově. Dlouhodobě se však v Libereckém kraji odhaduje spíše vyšší tato prevalence. Zejména se vychází ze statistik terénních programů pro drogově závislé a z odhadu některých obcí. Suma těchto odhadů a statistik čítá cca **3 tis. osob, přičemž je nutné brát v úvahu množinu dalších nepodchycených uživatelů drog ze zbývajících regionů v kraji a postupné provázání s drogově závislou částí ukrajinské komunity**. Mezi těmito zbývajících jsou zahrnuty regiony, které jsou z hlediska drogové „promořenosti“ hodnocené PČR i protidrogovými službami jako problematické a se zvýšeným dopadem drogové trestné činnosti. V souvislosti s užíváním návykových látek dochází ke kumulování problémů klientů – různé patologické jevy (kriminalita, zdravotní problémy, **agrese, duální diagnózy** atd.).

Drogovou scénu v Libereckém kraji je stále možné označit za specifickou, stabilní a spíše uzavřenou. V posledních letech se drogová scéna spíše uzavírá zejména díky práci TOXI týmu, dobré ekonomické situaci vybraných klientů a

jejich sociální stabilitě² a přesouvá do periferie měst a do jednotlivých uživatelských bytů. Kvůli obavě ze ztráty zaměstnání chtějí uživatelé zůstat anonymní a vyhýbat se aplikaci drog na veřejných prostranstvích. To způsobuje problémy pracovníků s vyhledáváním a preventivním působením na tyto klienty. Uzavřená drogová scéna má za následek i šíření zdravotních rizik, neboť uživatelé drog se pohybují v běžném sociálním prostředí – v obchodních centrech, hromadných dopravních prostředcích, školských zařízeních aj.

Uzavření drogové scény pomohla i situace v době pandemie. Pandemie také měla dopad na sociální situaci klientů, kdy u mnohých došlo ke snížení příjmů nebo úplnému výpadku příjmů kvůli propuštění ze zaměstnání. Klienti tak více vyhledávali pracovníky programů například ve věci výměny injekčního materiálu, který si doposud kupovali v lékárnách. Nákup injekčních stříkaček v lékárnách kromě zhoršení finanční situace klesl také z důvodu režimových opatření (vstup do lékárny po jednom), kdy klienti tak mohli ztratit svou anonymitu. Drogová scéna se ještě více uzavřela, zvýšila se naopak sekundární výměna. Uvedená opatření okolo uvedené pandemie se postupně vrací do normálního stavu.

Uzavřená drogová scéna s sebou nesla zdravotní rizika spojená s kontaminací prostředí, kde se drogy vyrábí a užívají. Metamfetaminová rezidua³ se mohou nalézat na površích v objektech, kde se droga „vařila“ anebo byla užívána formou kouření. Tyto činnosti vedou k tomu, že metamfetamin je rozprášen v ovzduší. Z místností, ve kterých byla umístěna nelegální výroba metamfetaminu, se doporučuje likvidace veškerých materiálů, které mohly absorbovat metamfetamin a další látky z procesu výroby, jako jsou např. koberce, matrace, závěsy apod.

Jako problematické se jeví i to, že **chemikálie, které se při výrobě drog používají, významně zvyšují míru nebezpečí požáru či výbuchu**. V posledních letech jak Policie ČR, tak Hasičský záchranný sbor ČR eviduje každoročně nárůst těchto mimořádných událostí.

Dostupnost nejvíce užívaných nelegálních návykových látek, tedy marihuany a pervitinu, je na celém území kraje velmi vysoká. K soustavné distribuci většího množství drogy dochází ze strany drogových dealerů, kolem kterých se zpravidla soustředí více méně uzavřený okruh pravidelných uživatelů drogy. Nelze však ani pominout tzv. drobnou, ale co do počtu případů, nezanedbatelnou distribuci drogy, ke které dochází uvnitř samotné drogově závislé komunity. Velice častým způsobem platby za drogy je "výměna" drogy za věc, která často pochází z trestné činnosti (elektronika, oblečení a ostatní). Takto **vyměňované věci často pocházejí z trestné činnosti uživatelů návykových látek, kteří se dopouštějí majetkové trestné činnosti**, a to drobných krádeží ve volných prostorech, krádeží na osobách, krádeží vloupáním nebo dokonce loupežných přepadení.

---

² Stabilitu může ovlivnit Energetická krize 2021-2022, která byla způsobena podstatným nedostatkem některého ze surovinových zdrojů energie, tedy ropy, plynu, uhlí nebo přírodních zdrojů jako jsou voda, vítr a sluneční svit. Dalším důvodem pro energetickou krizi je oživení ekonomiky a vyšší růst poptávky po energiích. V roce 2021-2022 nastala energetická krize díky kombinaci faktorů a špatnému hospodaření se zdroji energie ve střední Evropě (odpojení a likvidace elektráren). Energetická krize, nedostatek energie či přebytek poptávky, stojí za zdražením energií, v kombinaci s možnými zdroji na území Ruské Federace.

³ <http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/doporuceni-szu-sanace-prostor-kontaminovanych-metamfetaminem>

Obečně je výroba a **získání pervitinu na území Libereckého kraje jednodušší i vzhledem k blízkosti polských hranic a snadnějšímu převozu léků, tzv. prekursorů**, ze kterých se tato droga vyrábí. **Pervitin se v Polsku i vyrábí a je od počátku určen na zahraniční trh**. S problémy se potýkají zejména příhraniční oblasti, které se stávají tranzitními regiony. Pokud dochází na území Libereckého kraje k časově omezenému snížení dostupnosti kvalitního pervitinu, tak je to v naprosté většině případů dáno vyšší aktivitou PČR v represivních opatřeních vůči drogové kriminalitě. Je třeba také upozornit na projekt DRUGSTOP (podpora přeshraniční spolupráce policejních jednotek s cílem zvýšení efektivity boje s drogovou kriminalitou), jehož účastníky jsou jak česká, tak i polská strana za účelem vzájemné spolupráce.

Situaci v kraji výrazně ovlivnila aktivní činnost TOXI týmu PČR. Tým vznikl v březnu 2014 s cílem řešit nejenom závažnou drogovou trestnou činnost v rámci kraje, tedy výrobu a distribuci OPL, ale rovněž ovlivnit, tedy výrazně snížit, zneužívání OPL ve veřejném prostoru a zintenzivnit spolupráci s polskou stranou ve věci masivního dovozu prekursorů z Polska. Protidrogové služby zaznamenávají informace o snížení kvality pervitinu (zadržené zkušené vařiče nahradili noví nezkušení). Zvýšená represivní činnost vyvolala nedůvěru mezi klienty harm reduction služeb, včetně nedůvěry ke službám samotným, což v důsledku zvyšuje zdravotní rizika. TOXI tým také uvádí informaci, že v posledních měsících se začaly vyskytovat zejména menší produkce výroby drog (pěstírny a varny), což má za následek obtížnost ve vyšetřování a odhalování drogového zločinu.

V souvislosti s výrobou a distribucí **pervitinu a marihuany nelze pominout část vietnamské komunity, která dokáže velice pružně reagovat na jakoukoliv poptávku v rámci českého trhu**. Vietnamská kriminálně závadová komunita dokáže vyprodukovat obrovské množství kvalitní drogy, a to jak marihuany, tak pervitinu. **Tyto drogy se ale následně nedistribuuji pouze na území Libereckého kraje**.

Z údajů kontaktních center v kraji vyplývá, že cílová populace nealkoholových uživatelů stárne. Uživatelé pervitinu jsou z větší části muži, věk se pohybuje mezi 16 a 55 lety. **Velkou skupinu na místní drogové scéně tvoří experimentátoři ve věku okolo devatenácti let, kteří šňupou pervitin v prostředí klubů a barů**. Užívání se tedy rovněž váže na různé situace a roční období. Četnost užívání je individuální, závislá na aktuální finanční situaci klienta a dostupnosti drogy. Uživatelé marihuany jsou nejčastěji mladí uživatelé, experimentátoři ve věku 16–25 let. Malý podíl evidovaných uživatelů marihuany je dán tím, že pravidelní uživatelé marihuany služby terénního programu nevyhledávají. **S opiáty nebo zneužívanými medikamenty se pracovníci terénního programu setkávají jen velmi sporadicky**. U mladší klientely (do 30 let) je dále již několikaletým trendem **kombinace pervitinu, marihuany a gamblingu**, především gambling z jejich strany není vnímán jako problém. K věkové skladbě uživatelů nealkoholových drog lze potvrdit celorepublikový trend – stárnutí populace nealkoholových drog (věk v průměru 31 let). U klientů služeb stoupá počet závislých na alkoholu. Jako důvod tohoto fenoménu se jeví být zdánlivá nezávadnost alkoholu a jeho tolerance většinovou společností. U uživatelů alkoholu je převaha mužů, jejichž věk se pohybuje od 40 let výše. Ženy závislé na alkoholu jsou ve věkovém rozmezí od 20–35 let. Stále také roste

počet osob závislých na lécích, které se službami spolupracují. **U žen se závislostním chováním převažuje zejména nadužívání antipsychotik a analgetik, které je však většinou skryté a obtížně detekovatelné ze strany terénních pracovníků.**

Pracovníci nízkoprahových protidrogových služeb upozorňují ještě na jednu závažnější oblast z hlediska veřejného zdraví: obecná představa o osobě „fetáka“ (je špinavý, smradlavý, žije na squatu, krade, je nebezpečný atd.). Toto se samozřejmě týká určité skupiny lidí závislých na OPL, nicméně v konečném důsledku jde vlastně o menší část této komunity. Druhá část klientů nízkoprahových služeb je velice snadno zaměnitelná s širokou populací a výše popsané zažité stereotypy se jich zpravidla netýkají, či je dokážou maskovat. Tato skupina rizikových uživatelů OPL pracuje (riziková je především práce v potravinářství), má děti, které navštěvují školky a školy atd. a zároveň se střetává vzájemně mezi sebou. Tímto vším může docházet k snadnějšímu přenosu infekčních onemocnění do běžné populace. Z výše popsaného vyplývá, že tendence vykazovat lidi užívající drogy rizikově, na okraj zájmu společnosti (tj. když problém nevidím, tak neexistuje), nejen, že nic neřeší, ale naopak prohlubuje problém sám.

Podle pracovníků nízkoprahových protidrogových služeb jsou jejich **klienti nejčastěji uživatelé pervitinu, který přibližně v 90 % aplikují nitrožilně.** Dalšími způsoby užívání jsou šňupání, orálně (v želatinové kapsli) či kouření přes alobal. Bohužel pracovníci nízkoprahových protidrogových služeb zjišťují tendence **přecházení na nitrožilní aplikaci. Toto se týká hlavně mladších uživatelů.** Četnost užívání je individuální, odvíjí se od různých faktorů, mezi které patří finanční situace klienta, zázemí, věk a délka drogové kariéry či dostupnost drogy. Kolísavá kvalita pervitinu se projevuje také na zhoršujícím se zdravotním stavu klientů. **Mezi pravidelné klienty protidrogových služeb patří víkendoví uživatelé drog. Jedná se o osoby, které mají zaměstnání a drogy užívají v době volna.** Užívání drog se mnohdy váže na různé situace a roční období. Párty, festivaly, kluby, diskotéky, restaurační zařízení či herny lákají mnohdy nejen k experimentování s alkoholem ale i s drogami. Příkladem mohou být LSD, extáze, marihuana.

Uživatelé také kombinují své primární drogy spolu s dalšími. Často to bývá alkohol a pervitin, marihuana a pervitin spolu s léčivý – nejčastěji z řad benzodiazepinů např. Rivotril, NeuroL. Sezónně se také setkávají terénní pracovníci v podzimním období s konzumací "houbiček" nejčastěji lysohlávek.

Potřebná je tedy kvalitní a dostatečná nízkoprahová práce a spolupráce dalších složek – např. policie, zdravotnictví apod. Negativně vnímají služby dlouhodobě nedostatek a nedostupnost soustavné psychiatrické péče.

Obecně lze konstatovat, že se navyšuje individuální práce s klienty (konzultace, testování, krizová intervence, testování OPL...). **Z hlediska terénního programu vzrůstá každým rokem význam sociální práce a poradenství. Velký zájem měli klienti především o doprovod na úřady nebo k lékaři. U služeb také vzrost počet individuálního poradenství a práce s rodinou.**

Nový trend **ubývání počtu uživatelů – osob bez přístřeší (squaterů) ovlivnila energetická krize**. V některých skupinách klesá socio-ekonomický standard uživatelů, často nemají zaměstnání a trvalé ubytování. Uživatelé se pohybují v centrech měst nebo na veřejných místech, nebo se stahují z důvodu utajení do provizorních bytů, budov a **odstavených vlakových souprav**.

Vzhledem k situaci na pracovním trhu, kdy je nedostatek pracovních sil, jsou požadavky zaměstnavatelů na zaměstnance nižší a tolerují některá porušení zákoníku práce (pozdní příchody, neomluvená absence...). Na trhu práce tak najdou uplatnění i osoby užívající návykové látky, kteří mají zhoršenou pracovní morálku. Z těchto důvodů se terénním pracovníkům obtížněji daří záchyt prvouživatelů. Uvedené dokresluje ukrajinská komunita.

V některých ORP je v **posledních letech zaznamenán nárůst nalezeného injekčního materiálu**. Záměr terénních pracovníků instalovat na některá místa tzv. fixpointy (kontejnery na injekční odpad) se zanesl i do nového plánu protidrogové politiky kraje. Most k naději z. s. na tento projekt dostal od Libereckého kraje v roce 2022 (opakovaně) finanční dotaci. Fixpointy se na několika místech v kraji instalovaly a byly občany plněny nebezpečným materiálem.

Už od roku 2003 funguje v projektu města Frýdlant Poradní a setkávací centrum POSEC. V listopadu 2018 se přestěhovaly některé služby POSECu do nově zrekonstruované budovy Centra 1407, ul. Míru čp. 1407. Nyní se zde v novotě a pohodlí soustřeďují registrované sociální služby např. nízkoprahový klub, **zázemí pro terénní programy**, intervenční centrum pro oběti domácího násilí, **poradna pro gambling a jiné závislosti** a další programy, které jsou těm protidrogovým příbuzné. **V roce 2022 navštívilo všech osm programů POSECu cca 300 klientů**.

1.1.2 Školní populace

Ve školním roce 2021/2022 bylo do systému spravovaného Klinikou adiktologie a Národním pedagogickým ústavem ČR **zapojeno celkem 209 škol** z celkového počtu 257 základních a středních škol v Libereckém kraji. Meziročně nepatrně klesl počet vyplněných výkazů preventivních aktivit, v daném školním roce jich bylo celkem 61. Výkazy tedy vyplnila necelá čtvrtina škol (23,74 %).

Z vyplněných výkazů preventivních aktivit vyplynulo, že školní metodici prevence **na základních školách** ve školním roce 2021/2022 nejvíce řešili **špatné vztahy mezi žáky**, a to především v 4., 5., 6., 7. ročnících.

Druhým nejčastějším rizikovým chováním, které se vyskytlo na školách, bylo **užívání tabáku**. Užívání tabáku se nejčastěji vyskytlo v 7., 8., 9. ročnících ZŠ a ve všech ročnících SŠ. Školní metodici mají již od června 2022 k dispozici nový metodický pokyn „**Tabákové výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky**“. **Novým trendem ve školním prostředí je tzv. Kratom, který je studentům volně dostupný na internetu a v ATM obchodních center v Libereckém kraji a není legislativně ukotven.**

Dalším častým jevem bylo záškoláctví, a to především v 6., 7., 8. a 9. ročnících. Zde je alarmující, že v téměř stejném počtu případů se jednalo o podezření na **skryté záškoláctví s vědomím rodičů**.

Tabulka 4.4.2 Výskyt rizikového chování

Sledovaný jev	MŠ	ZŠ	SŠ, VOŠ
<i>Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)</i>	1	633	40
<i>Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (počet případů, nikoliv počet žáků)</i>	1	170	11
<i>Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)</i>	0	152	11
<i>Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)</i>	0	99	17
<i>Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)</i>	0	29	0
<i>Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)</i>	0	116	9
<i>Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)</i>	0	164	57
<i>Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)</i>	0	145	78
<i>Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)</i>	0	3	0
<i>Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)</i>	0	6	2
<i>Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)</i>	1	29	2
<i>Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)</i>	0	85	22
<i>Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)</i>	0	134	22
<i>Kriminální chování – přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)</i>	0	45	4
<i>Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)</i>	0	29	0
<i>Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků)</i>	0	371	184
<i>Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)</i>	0	66	11
<i>Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)</i>	0	26	12
<i>Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)</i>	0	28	4
<i>Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)</i>	0	39	0

*Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové experimentování s látkou atd.

Zdroj dat: výkaz systému evidence preventivních aktivit (SEPA) za školní rok 2021/2022

Ze statistiky pro daný školní rok vyplývá, že 37,7 % ŠMP působí ve funkci deset a více let, následování jsou metodiky působícími ve funkci čtyři až pět let, kterých je 21, 31 %. Většina metodiků vykonává zároveň funkci třídního učitele, v procentuálním vyjádření se konkrétně jedná o 73,77 % z nich. Více než 70 % z nich má specializační studium, více než 19 % ho nemá, někteří studují.

Preventivní programy jsou realizovány nejčastěji nestátními organizacemi (např. MAJÁK, o.p.s., ADVAITA, z.ú. nebo MOST K NADĚJI), dále komerčními subjekty, školskými poradenskými zařízeními, Policií ČR a městskou policií. Ve školním roce 2021/2022 byla zaznamenána velká poptávka ze strany škol po všeobecné primární prevenci. Dále byl zaznamenán nárůst poptávky na krizovou intervenci ve školách. Maják, o.p.s. zrealizoval v roce 2022 celkem 58 krizových intervencí.

Liberecký kraj finančně podporoval v roce 2022 primární prevenci rizikového chování dvěma způsoby:

- účelovou neinvestiční dotací na podporu činnosti **organizace MAJÁK o.p.s.**, ve výši 450.000 Kč z kapitoly 917 04;
- **dotáčným programem** na specifickou primární prevenci rizikového chování.

Dále se Liberecký kraj už **od roku 2016** podílí na projektu **„Kraje pro bezpečný internet“**, jehož hlavním realizátorem je Kraj Vysočina. Na tento projekt poskytuje Liberecký kraj každoročně dotaci ve výši 50.000 Kč a účastní se jej vždy několik desítek žáků a studentů jednotlivých škol. Ti, kteří úspěšně absolvují vědomostní test, jsou zařazeni do slosování o věcné ceny od společnosti Microsoft.

V období pandemie Covid-19 počty dětí s problémy v oblasti duševního zdraví výrazně narostly, kapacity odborníků nestíhají pokrývat poptávku. Ve školách je z tohoto důvodu potřeba podporovat prevenci prostřednictvím nabídky psychologické a sociální práce a výukových aktivit v oblasti duševního zdraví.

Informace ohledně užívání návykových látek na středních školách na Turnovsku **dlouhodobě sleduje sociologický výzkum nrap. PhDr. Jaroslava Lukeše („Monitoring drog na středních školách v regionu Turnovska“)**. Výběrového šetření se zúčastní žáci všech středních škol na území Turnova. V roce 2022 uvedený výzkum týkající se (nejen) užívání návykových látek na středních školách pokračoval. Z výsledků vyplývá, že **studenti mají stále nejvíce zkušenosti s marihuanou (hašišem), těkavými látkami (toluen, „Poppers“) a Extází.** V roce 2022 byly do šetření zahrnuty i **nikotinové sáčky a kratom.**

1.2 Užívání návykových látek v prostředí zábavy, nočního života

Z důvodu opatření spojených s Covid-19 došlo v roce 2021 k uzavření nebo omezení restaurací a další provozů, kde se naléval alkohol, provoz heren. Dále byly z důvodu covid-19 omezeny veškeré hromadné kulturní akce jako jsou festivaly, diskotéky, kdy se **tato omezení v roce 2022 postupně uvolňovala do normálního stavu.**

Užívání drog a gambling se tak již neodehrávala převážně v uzavřených prostorech – bytech, domech. Uživatelé v ulicích měst byli vidět zejména v době **po rozvolněných opatření**, bylo zaznamenáno užívání drog především ve večerních a nočních hodinách v podnicích restaurací a barů⁴.

Užívání drog se mnohdy váže na různé situace a roční období. Párty, festivaly, kluby, diskotéky, restaurační zařízení či herny lákají mnohdy nejen k **experimentování s alkoholem ale i s drogami, vše může být provázáno s trestnou činností občanů ČR, ale i cizinců**⁵ – výtržnictví, opilství apod. Příkladem mohou být LSD, extáze, marihuana. **Zapojení dětských gangů do aktivit spojených s násilím, alkoholem a drogami není již pojmem, který známe pouze ze zahraničí, ale stává se součástí nočního života ve městech.**⁶

V prostředí zábavy a nočního života v Libereckém kraji působí jen **služba Most k naději**, z. s. se svým programem Párty most, který se **specializuje na poskytování harm reduction služeb v prostředí noční zábavy**. Hlavním posláním je vyhledávat a oslovovat nové či potencionální klienty a seznamovat je s jejich službou. Program působil zejména v letních měsících.

Statutární město **Liberec** patří mezi oblasti Libereckého kraje, která jsou drogovou situací nejvíce zatížená, se **silným pervitinovým i marihuanovým trhem, blízkost polské hranice na severu umožňuje snadnou distribuci prekurzorů** (např. při dojíždění za prací) **někdy je dovážena samotná droga**. To představuje významný kriminogenní faktor. Uživatelé drog se dopouštějí nejrůznější trestné činnosti (krádeže, výtržnictví, loupežná přepadení, ublížení na zdraví). **Osoby pod vlivem drog jsou viditelné ve veřejném prostoru**, injekční materiál znečišťuje prostranství, při pozornějším sledování lze **na veřejných místech pozorovat i distribuci drog nebo jejich nitrožilní aplikaci**. Tyto indicie logicky snižují u veřejnosti pocit bezpečí. Následkem psychotických epizod, nebo psychických poruch **dochází k výtržnostem, popř. násilnostem**. Oproti období let 2020-2021, kdy vzrostlo množství klientů závislých na alkoholu.

V ORP **Železný Brod** se pravidelně uskutečňuje velká akce, pořádaná přímo Městem Železný Brod. Jde o **Železnobrodský jarmark**, který se koná na začátku června a v průběhu celého víkendu. O tomto víkendu je v celém městě rušný noční život, kde je **nutná přítomnost represivních složek (PČR, MP) řešící občany pod vlivem OPL**, často ve spolupráci s RZP, dále zde probíhá zvýšená kontrola řidičů apod. Na akci je nejrozšířenější užívanou látkou alkohol a marihuana, popřípadě užívání tanečních drog.

Z informací ORP **Turnov** lze konstatovat, že je zde evidován **nárůst přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi** (držení malého množství OPL, kouření na zakázaných místech, podání

---

⁴ Dostupný z [www: https://www.policie.cz/clanek/policiste-se-o-vikendu-opet-zamerili-na-bary-a-diskoteky-na-liberecku.aspx](https://www.policie.cz/clanek/policiste-se-o-vikendu-opet-zamerili-na-bary-a-diskoteky-na-liberecku.aspx)

⁵ Dostupný z [www: https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/bitka-rvacka-namesti-agresori-policie-straznici-video.A221107_140959_liberec-zpravy_jape](https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/bitka-rvacka-namesti-agresori-policie-straznici-video.A221107_140959_liberec-zpravy_jape)

⁶ Dostupný z [www: https://tv.idnes.cz/krimi/gang-mladych-teenageru-surove-mlati-deti.V221028_091616_idnestv_jda](https://tv.idnes.cz/krimi/gang-mladych-teenageru-surove-mlati-deti.V221028_091616_idnestv_jda)

alkoholu mladistvé osobě apod.) Prevence kriminality je nejúčinnější formou boje proti protiprávnímu jednání pachatelů. Pozitivní vliv na úroveň veřejného pořádku má existence vyhlášky města, která zpřísňuje podmínky konzumace alkoholu na některých veřejných prostranstvích⁷.

Informace z ORP **Frydlant** naznačují pokles kontaktů a klientů v roce 2022 z důvodu odsouzení několika klientů k trestu odnětí svobody. Ve Frydlantu **dlouhodobě probíhá boj s distribucí medikamentů z Polska do Čech**. Klienti jsou často zapleteni do nelegálních praktik, jako je výroba či distribuce (prostředí zábavy a nočního života). Tento rok proběhlo ve Frydlantu několik policejních kontrol a zásahů a drogová scéna se tedy znovu více uzavřela. Klienti, kteří za TP docházeli, jsou ve výkonu trestu a vlivem častých policejních kontrol se mnoho dalších potencionálních klientů bojí za pracovníky docházet. Drogovou scénu, která zde nikdy nebyla příliš otevřená, lze za uplynulý rok hodnotit jako uzavřenější a pro pracovníky aktivně vyhledávající klienty těžko dostupnější. **Pravidelně zde probíhají velké sekundární výměny**, kdy jeden či dva klienti mění třeba i pro 20 dalších uživatelů OPL.

Mezi rizikové oblasti v **Novém Boru** patří vlakové nádraží. Z tohoto důvodu je v těchto lokalitách prováděna policií častěji hlídková činnost. Lokalitu městského parku a vlakového nádraží pravidelně monitoruje i terénní pracovník města. V mediích byl uveden článek z novoborské oblasti, **démonicky popisující nálezy kontaminovaného materiálu, který se však nezakládal na pravdivých údajích**. Bylo nutné cestou krajského protidrogového koordinátora, který na článek MF DNES upozornil vedení Libereckého kraje, ve spolupráci s MPK a místní samosprávou tzv. **narovnávat mediálně smyšlené informace, s podporou údajů aktuálního počtu nálezů uvedeného materiálu za rok 2022** v ORP Nový Bor.

Ostatní obce ve svých zprávách nezmiňují žádné zkušenosti či zásadní problémy řešené v souvislosti s užíváním drog v prostředí zábavy a nočního života. Kontroly podávání a požívání alkoholu v roce 2022 probíhaly v součinnosti PČR, městské policie a pracovníků OSPOD příslušného městského úřadu.

1.3 Problémové formy užívání návykových látek

Nejčastěji užívanými drogami je pervitin a marihuana. Podle pracovníků nízkoprahových protidrogových služeb jsou jejich **klienti nejčastěji uživatelé pervitinu, který přibližně v 90 % aplikují nitrožilně**. Dalšími způsoby užívání jsou šňupání, orálně (v želatinové kapsli) či kouření přes alobal. Bohužel pracovníci nízkoprahových protidrogových služeb zjišťují tendence přecházení na nitrožilní aplikaci. Toto se týká hlavně mladších uživatelů. Četnost užívání je individuální, odvíjí se od různých faktorů, mezi které patří finanční situace klienta, zázemí, věk a délka drogové kariéry či dostupnost drogy. **Kolísavá kvalita pervitinu se projevuje také na zhoršujícím se zdravotním stavu klientů**. Mezi pravidelné klienty protidrogových služeb patří víkendoví uživatelé drog. Jedná se o osoby, které mají zaměstnání a drogy užívají v době volna. S aplikací pervitinu (často nazálně = nosem) z důvodu zvýšení pracovního výkonu a před nástupem na noční směnu se setkávají i liberečtí policisté. Tuto zkušenost mají také personální a

---

⁷ Drahoňovský Milan, *Výroční zpráva o bezpečnostní situaci na území města Turnov za rok 2022*. Policie ČR – OO Turnov, 2023.

bezpečnostní pracovníci velkých a větších firem na Liberecku. Významnou část zaměstnanců tvoří cizinci s nižší požadovanou kvalifikací – Poláci, Rumuni, Ukrajinci, na Českolipsku pak Mongolové. **Každodenní dojíždění občanů polské národnosti z místa bydliště, tedy z Polska do firem v Libereckém kraji, může hrát významnou roli v nelegálním dovozu léků s obsahem pseudoefedrinu – zásadnímu problému**, s nímž se na území Libereckého kraje PČR potýká již několik let. Pracovníci harm-reduction programů v roce 2022 od svých klientů zaznamenali informace o výrazném snížení kvality OPL.

V souvislosti s užíváním návykových látek dochází ke kumulování problémů klientů – různé patologické jevy (kriminalita, zdravotní problémy, agrese, **duální diagnózy** atd.). Dalšími užívanými látkami jsou LSD a extáze, jejich užívání je zpravidla spojeno s konkrétní situací jako např. párty apod. V nemalé míře je rovněž užíván alkohol a marihuana. Mladí lidé, zejména v letních měsících, chodí pít alkohol a kouřit marihuanu do parků v centru města. **Služby se i v roce 2022 setkávaly se zvyšující se agresí mezi klienty, ale i klientů vůči pracovníkům služeb.** Dle pracovníků služeb je to odrazem napětí mezi starší a mladší generací, které se vyskytuje i v běžné populaci.

Uživatelé také kombinují své primární drogy spolu s dalšími – kombinací alkoholu, marihuany, LSD či extáze. Často to bývá **alkohol a pervitin**, marihuana a pervitin spolu s léčivými – nejčastěji z řad benzodiazepinů např. Rivotril, Neurolept. Marihuana je hráči počítačových her užívána v kombinaci s energetickými nápoji. Sezónně se také setkávají terénní pracovníci v podzimním období s konzumací "houbiček" nejčastěji lysohlávek.

V roce 2020 docházelo podle pracovníků terénních programů k alarmujícímu nárůstu experimentů s fentanylovými náplastmi, které uživatelé vytvářejí nebo si je v nadměrném množství lepí na sebe. V roce 2021 se výrazně navýšil počet indikátorů, které se vztahovaly ke kontaktní místnosti a denní počty osob se pohybovaly na hranici možnosti pracovišť. **V roce 2022 se opět výrazně navýšil počet indikátorů**, které se vztahovaly ke kontaktní místnosti a denní počty osob se pohybovaly na hranici možnosti pracovišť, kde jistým ukazatelem může být i **změna modus operandi klientů užívající dříve "pouze" alkohol, nyní s přechodem na pervitin – zejména u bezdomovců.** **Agresivita klientů spojená s uvedenou změnou komplikuje činnost pracovníků K-center v Libereckém kraji.**

Za sledované období se nezisková organizace setkala s minimem klientů, kteří užívají opiáty či opioidy. V kraji se také podle dostupných informací nevyskytly syntetické kanabinoidy.

Nejsou známy žádné nové problémové formy užívání návykových látek, ani další informace o alternativách, či nových trendech apod.

1.4 Užívání návykových látek ve specifických skupinách

Mezi uživatele návykových látek lze zařadit zástupce napříč všemi skupinami – osoby z majoritní i minoritní společnosti. Působením terénních pracovníků a dostupností sociálních služeb, řešících problematiku závislostí, se v menších městech daří udržet přehled o uživatelích návykových látek a místech, kde dochází k distribuci, případně užívání návykových látek.

Nejvíce **problematickou skupinu** uživatelů návykových látek jsou dospívající, mladistvé a v posledních letech i nezletilé. Jde o **děti ve věku 2. stupně základní školy či středoškoláky**, kteří většinou pocházejí z rodin **bez stabilního zázemí**. Užívání návykových látek se promítá do školního prospěchu a páchání trestných činů (krádeže, vandalismus apod.)

Sociální pracovnice Oblastní charity Most, která poskytuje odborné sociální poradenství osobám v tíživé životní situaci, a zaměřuje se převážně na romskou mládež ve věku 6 až 26 let, zjistila, že při komunikaci na téma drog je z reakcí patrné, že s užíváním drogy přicházejí do styku (buď v rodině, nebo ve skupině starších kamarádů). Jedná se zejména o marihuanu. Přímé užívání omamných a psychotropních látek se objevuje až ve skupině nad 15 let.

Jako velký problém vnímají sami klienti i sociální pracovnice **omezené perspektivy místní romské mládeže, která po ukončení základní školní docházky často končí v evidenci úřadu práce a stěžuje si na nudu**. Důvodem jsou jednak omezené pracovní příležitosti, v rodinách nemají podporu k dalšímu vzdělávání, problémem je i zhoršená dostupnost škol a učilišť a nutnost dojíždění. Zneužívání drog je obyvateli vyloučených lokalit pácháno zejména v těchto lokalitách. Důsledkem je pak **páchání trestné činnosti za účelem získání drogy**.

Dle kvalifikovaného odhadu terénních pracovníků, kteří pracují s cílovou skupinou drogově závislých na území města Jablonec nad Nisou, tvoří klienti romského etnika cca 40 % z celkového počtu klientů. Jedná se většinou o injekční uživatele pervitinu, zajímající se primárně o výměnu injekčního materiálu.

Na fázi sběru dat o užívání návykových látek specifických skupin je zaměřen i monitoring ukrajinských uprchlíků na území Libereckého kraje.

1.5 Návykové látky a hazardní hraní v sociálně vyloučených lokalitách

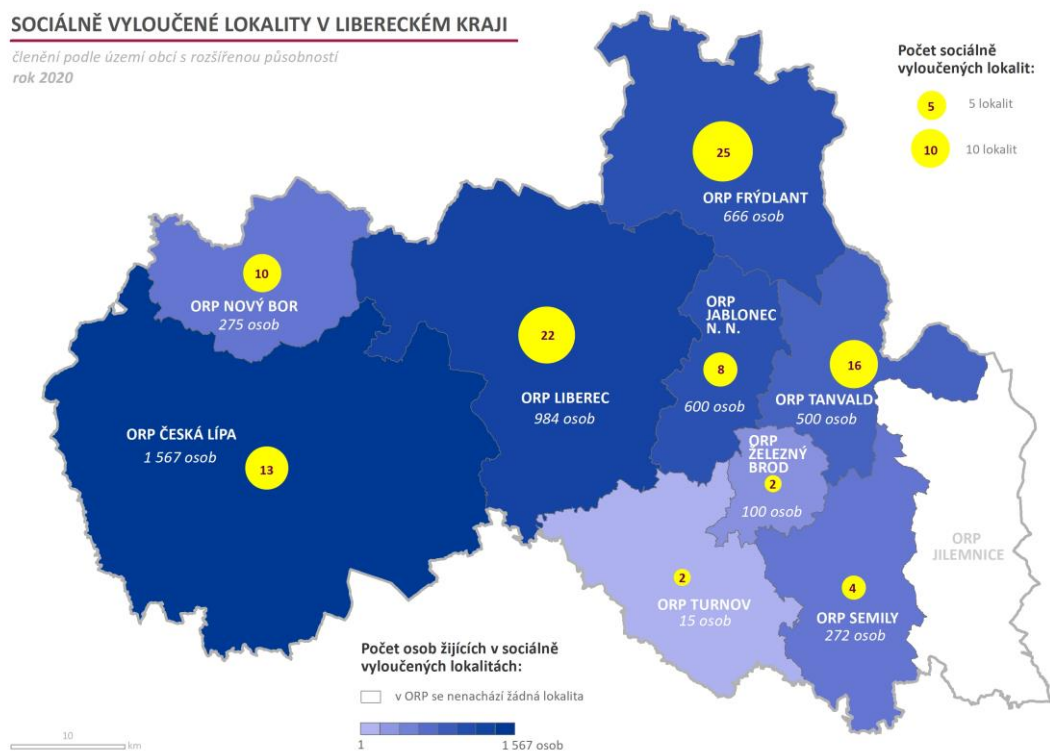
Situace v sociálně vyloučených lokalitách je specifická dle umístění lokality. Pokud se jedná o lokalitu ve městě, **pracovníci terénních programů se pohybují jak po veřejných prostranstvích, tak zacházejí na opuštěná místa a squaty⁸, kde uživatelé často přebývají**. Čas od času pracovníci terénních programů zavítají i do přilehlých částí města či obcí, či do samostatných sociálně vyloučených lokalit.

---

⁸ Např. na přelomu roku 2022/2023 byla zajištěna odstavená riziková vlaková souprava na hlavním vlakovém nádraží Liberec využívána bezdomovci k ubytování a rizikovými osobami mimo jiné k distribuci drog. Vyřešeno ve spolupráci s PČR, MP, PK RLK aj. odtažením vagonů dopravcem.

Poznatky o užívání návykových látek v sociálně vyloučených lokalitách pocházejí zejména z působení Agentury pro sociální začleňování v některých obcích Libereckého kraje. Řešení problému užívání návykových látek v lokalitách je jedním z témat, která pracovníci agentury vnímají jako zásadní.

Podle mapy sociálně vyloučených lokalit z roku 2020 je na území Libereckého kraje 102 sociálně vyloučených lokalit (Liberec – 22, Jablonec nad Nisou – 8, Frýdlant – 25, Semily – 4, Česká Lípa – 13, Tanvald – 16, Nový Bor – 10, Turnov – 2, Železný Brod - 2).

1.6 Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti s užíváním návykových látek, včetně infekčních a dalších onemocnění

Vzhledem ke snížení kvality drog a užívání často nových a neznámých sloučenin pozorují pracovníci nízkoprahových protidrogových služeb **zvýšený výskyt psychických poruch u uživatelů návykových látek a alkoholové demence** u dlouhodobých uživatelů alkoholu. Častěji jsou pracovníci svědkem psychotických epizod, halucinací u pouličních uživatelů drog, a to i těch, kteří byli dosud z pohledu pracovníků psychosociálně relativně „stabilizovaní“. S tím se pojí i **minimální bezpečí pracovníků nízkoprahových protidrogových služeb** a nutná větší obezřetnost při provádění monitoringu a práce na drogové scéně.

U uživatelů jsou také znatelné somatické známky dlouhodobého užívání – zejména s projevy cévních a kožních onemocnění (abscesy, vyrážky a kožní defekty, otoky nohou, špatné prokrvení končetin). Mírným

pozitivem je, že při prohlubování závažných zdravotních problémů někteří omezují injekční aplikace a hledají nové alternativní aplikace jako např. kapsle, šňupání, rektální aplikace. Nežádka pracovníci nízkoprahových protidrogových služeb narazí na osoby, jež mají **rozvinuté infekční choroby**, avšak potíže neřeší, mnohdy je i ignorují. V tom je spatřováno **riziko šíření infekčních onemocnění** (prolínání rizikových osob do společného prostoru – společná jízda autobusem, posedávání na lavičkách, nebezpečí z odhozených injekčních stříkaček).

V roce 2022 se někteří klienti zmínili o tom, že se ve Frýdlantu častěji objevuje levný metamfetamin z Polska, který je nekvalitní a uživatelům způsobuje zdravotní problémy.

Velkým problémem je péče o pacienty s tzv. duálními diagnózami, tzn. současným výskytem závislosti na psychoaktivní látce a současnou přítomností závažné duševní choroby. Tento souběh poruch přináší řadu problémů nejen pro uživatele a jeho okolí. Léčba závislosti je komplikována příznaky závažné duševní choroby a naopak. Pacienti hůře spolupracují, je nutná spolupráce se zdravotnickým zařízením. Nicméně tato spolupráce podle adiktologických služeb povětšinou vážne na neochotě ambulantního zdravotnického sektoru spolupracovat se sociálními službami a neexistencí specializovaných služeb pro tyto klienty. Tito pak následně propadávají sociálním sítím a obrací se na jediné služby, které je přijmou, a to jsou nízkoprahové služby. Bohužel míra pomoci, kterou jim mohou poskytnout, je zcela neadekvátní míře té, kterou by tito klienti potřebovali.

Obecně rozšířenými zdravotními komplikacemi jsou únava, snížená schopnost přirozeně reagovat, ztráta hmotnosti, problémy se zuby, u žen gynekologické obtíže, ztuhlost a bolest kloubů, infekční choroby, záněty a poruchy žilního systému.

Dobrou spolupráci zmiňují místní protidrogoví koordinátoři a zástupci služeb s psychiatrickými nemocnicemi, které se zabývají léčbou závislosti (Kosmonosy, Červený Dvůr, Bohnice, Horní Beřkovice) a dále s terapeutickými komunitami.

Ve vztahu ke specializovaným psychiatrickým ordinacím byla na krajské úrovni dále řešena **dostupnost v oblasti soudně nařízené ambulantní léčby a její možnosti v Libereckém kraji** se zástupci justice, centra psychiatrie KNL, Laxusu z.ú. a dalších specialistů. Uvedená oblast je ve fázi sběru / analýzy dat a informací, se zapojením odborníků Protidrogové komise Rady Libereckého kraje, zdravotních pojišťoven aj.

Všichni místní koordinátoři zmínili výbornou spolupráci se službami v oblasti. Zmiňována byla organizace Most k naději, z. s., ADVAITA, z. ú., Laxus z. ú., Poradna pro manželství a mezilidské vztahy Jablonec nad Nisou, AT poradna – MUDr. Šlechta.

Organizace Most k naději poskytují v terénu či v kontaktních centrech zdravotní servis a poradenství v oblasti nakažlivých a pohlavně přenosných nemocí (HIV/AIDS, VHB, VHC, kapavka, syfilis aj.), ošetření drobných poranění a péči o žíly, poskytnutí první pomoci. Dále **poskytuje testování na přítomnost viru HIV, VHC a syfilis**

certifikovanými screeningovými testy z kapilární krve včetně doprovodného poradenství. V případě reaktivního testu na VHC pomáhá organizace se zajištěním léčby (vyřízení, dovoz, kontroly), kdy je nastavena spolupráce organizace s Klinikou hepatogastroenterologie v IKEMu v Praze. V prvních vlnách pandemie také organizace testovala na přítomnost viru SARS-COV-2. Klienti se mohou nechat testovat také na OPL.

Údaje epidemiologické zprávy KHS LK k říjnu 2022 v Libereckém kraji za rok 2022 neuvádí onemocnění virovou hepatitidou typu A, uvádí dva případy onemocnění akutní virovou hepatitidou typu B chronická, neuvádí případy onemocnění akutní virovou hepatitidou typu C, uvádí případy onemocnění virovou hepatitidou typu E.

Liberec nabízel testování na HIV a žloutenku např. v K-centru organizace Mostu k naději aj. Zájemci mohli zavítat denně na další testovací místa, v České Lípě, Jablonci nad Nisou Testování na HIV je anonymní a provádí se z kapilární krve. Dále K-centrum nabízelo testování na HCV z kapilární krve pro širokou veřejnost, muže mající sex s muži, injekční uživatele drog a sexuální pracovníce.

V minulosti KHS v LK zaznamenala poranění civilních osob o jehlu v terénu, kdy v roce 2022 v okrese Liberec evidují jedno neprofesionální poranění o použitou jehlu a několik profesionálních. Případy jsou následně oznámeny terénním pracovníkům pro lidi ohrožené drogou pro Liberecký kraj, kteří danou lokalitu prověří. Tak vznikl projekt Fixpoint, kdy bylo během let 2020–2022 **instalováno několik Fixpointů na území kraje**, dle vyhodnocení terénních pracovníků o umístění uvedených odolných kovových tub pro sběr toxického materiálu v území.

1.7 Předávkování, včetně smrtelných

Dle informací nízkoprahových adiktologických služeb bylo v průběhu roku v komunitě drogově závislých na území kraje (ORP Jablonec nad Nisou) zaznamenáno úmrtí, a to v souvislosti s nízkou kvalitou drog a používání nebezpečných příměsí při jejich výrobě.

1.8 Sociální situace uživatelů návykových látek

Životní styl spojený s užíváním návykových látek přináší **kumulaci sociálních, finančních a bytových problémů.** Uživatelé návykových látek se potýkají s těmito problémy a **pohybují se na hranici existenčního minima.** Často dochází ke ztrátě zaměstnání, zadlužení sebe i rodiny, v některých případech i ke ztrátě bydlení. Z těchto důvodů mnohdy páchají trestnou činností (krádeže apod.). Řešení situace v této oblasti pro ně není jednoduché a často řešení problémů odkládají. Situaci nepomohla v minulosti pandemická situace a nutná omezená práce sociálního charakteru služeb (například doprovody k lékaři či na úřady), což přineslo ještě větší prohloubení uvedené kumulace.

Klienti využívají podporu neziskových organizací či eventuálně sociálních pracovníků na obcích, kde vyhledávají spíše akutní potravinovou pomoc, pomoc se zajištěním dávek. Většina klientů má dluhy, které nemají, jak

splácet. Vyhledávají pak atypické formy bydlení, kde se nemusí platit nájemné – staré vybydlené domy, skalní prostory apod.

1.9 Hazardní hraní

Oblast hazardního hraní mnohé obce již v minulosti ošetřily přijetím obecně závazné vyhlášky, v jejímž rámci je regulován počet povolení k provozování sázkových a hazardních her (Liberec, Jablonec nad Nisou, Turnov, Česká Lípa, Jilemnice, Frýdlant) či platí úplný zákaz provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her (Nový Bor). Žádná z obcí ORP Semily nemá vyhlášku k regulaci hazardních her.

Postupnou regulací se obce nepotýkají s problémem vznikajících nelegálních provozoven na svém území s návazností na kriminální činnost, se kterou se již potýkají obce a obvody s nulovou tolerancí. Většina měst, která zavedla nulovou toleranci v minulých letech, se vrátila k postupné regulaci hazardu na svém území. Obdobný přístup k řešení problematiky hazardního hraní lze sledovat i u obcí II. a I. stupně v Libereckém kraji.

Problematice patologického hráčství se věnuje nestátní nezisková organizace ADVAITA, z. ú. v rámci svých krajských Poraden pro závislosti. Organizace nabízí v libereckém centru gamblerskou skupinu. Dále se problematice zabývá Poradna pro závislosti v Jablonci nad Nisou (Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o.).

Z hlediska rozvoje patologického hráčství představují **jedno z nejvyšších rizik on-line hráči**, kteří vykazují v průměru vysoké skóre problémového hraní. Vyšší rizikovost on-line her vyplývá především z jejich tzv. strukturálních charakteristik (např. maximální sázka a výhra, časová prodleva mezi hrami, prostředí nebo vizuální efekty zařízení). Z těchto hledisek jsou právě **on-line sázky s přístupem již z každého mobilního telefonu mladistvými nejrizikovější**.

1.10 Nové technologie

U mladší generace je pozorováno **nadužívání moderních technologií zejména mobilních telefonů a hraní počítačových her**. Nejvíce ohroženou skupinou jsou mladí a dospívající, proto je nezbytné tuto problematiku řešit formou **primární prevence ve školských zařízeních**. Nabízena je ředitelům základních škol možnost využití preventivních programů zaměřených na toto téma. Programy preventivního zaměření na toto téma poskytuje také Maják o. p. s.

Pandemie umocnila sociální izolaci mladých lidí a jejich závislost na technologiích s tím, jak byla na celou společnost uplatňována různá omezení, s přecházením na sociální a ekonomické aktivity do digitální sféry. Míra využití **online komunikace prohloubila sociální úzkost** a zhoršila intrapersonální vztahy mezi lidmi.

1.11 Nové psychoaktivní látky

Příslušníci PČR a odborníci služeb na území Libereckého kraje **nezaznamenali žádný výskyt nových OPL**. Jako stále aktuální trend potvrzují situace, kdy toxikomani jezdí z ČR pro **metamfetamin do Polska**, kde se v příhraničí vyrábí čím dál více. Potvrzuje se **vzájemná přeshraniční aktivita zájmových skupin** na území Dolnoslezského vojvodství (PL) a Libereckého kraje. Sousedství Libereckého s Ústeckým krajem nabízí větší územní rozměr společné rizikovitosti, v distribuci OPL, transportu prekurzorů, související kriminalitě apod.

Výše uvedená **fakta se mohou rozšířit při zahájení výroby OPL mezi rizikovými občany Ukrajiny** na našem území, kdy **převážná většina uživatelů na Ukrajině užívala podomácku vyráběné opiáty**, heroin nebo stimulační drogu efedron, která se vyrábí z efedrinových nebo pseudoefedrinových léků podobně jako pervitin v České republice. Možné transporty prekurzorů z území Ukrajiny, např. při zneužití migrace osob zasažených válečným konfliktem, se nevyklučují. **Uvedenou oblast aktivně vyhodnocuje v Libereckém kraji TOXI tým PČR a celorepublikově NPC.**

1.12 Drogová kriminalita

Rizikovými místy pro bezpečnost se stále jeví místa s větší koncentrací osob, jako např. náměstí, trhy, prostředí obchodních domů apod., kde dochází k majetkové trestné činnosti v podobě drobných krádeží. Další potenciální hrozbu představují podniky s nočním provozem, bary a diskotéky, kde se koncentrují **mladí lidé pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek**. S touto skutečností souvisí **páchání trestné činnosti** zejména násilné, majetkové, přestupky proti veřejnému pořádku a na úseku podávání alkoholu a omamných látek.

Případy drogové kriminality ve vybraných ORP Libereckého kraje v roce 2022

ORP Jilemnice:

1) Trestné činy na úseku OPL a jiných návykových látek

- OO PČR Jilemnice 24 TČ, v rámci těchto TČ byla 2x evidována distribuce OPL na území města Jilemnice, 22 TČ spočívajících v ohrožení pod vlivem návykové látky, kdy se všechny tyto skutky týkaly řízení motorových vozidel (13 skutků na úseku OPL, 9 alkohol), kdy ve 2 případech došlo k dopravní nehodě.
- OO PČR Rokytnice nad Jizerou 7 TČ spočívajících v řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu.

2) Přestupková činnost

- OO PČR Jilemnice 83 přestupků na úseku OPL a jiných návykových látek, z toho 27x se jednalo o řízení MV pod vlivem těchto látek, kdy 21 případů bylo pod vlivem OPL, z toho bylo evidováno celkem 12 odmítnutí podrobení se testu na OPL a v 5ti případech šlo o řízení MV pod vlivem alkoholu. 1x šlo o občanské soužití, kde byla zjištěna přítomnost OPL. V 56 případech se jednalo o skutky mimo BESIP, ve 39ti případech bylo řešeno držení OPL, v 17ti případech pěstování OPL.

- OO PČR Rokytnice nad Jizerou 8 přestupků na úseku OPL, z toho 5x šlo o řízení MV pod vlivem alkoholu, 2x držení OPL a 1x řízení pod vlivem OPL.

ORP Turnov:

V roce 2022 je na území OOP Turnov evidováno 324 trestných činů, což je 36 skutků více než předcházejícím roce. Dochází k navýšení počtu protiprávních jednání na úseku občanského soužití, kriminalita páchaná prostřednictvím internetu, sociálních sítí a dalších prostředků. **Kriminalita IT je nyní samostatnou kapitolou** na přestupkovém oddělení. **Kriminalita v tomto směru stále stoupá.** Jedná se především o podvody na internetových portálech, podvody při M-platbách apod. Dle výroční zprávy Policie ČR – OO Turnov lze konstatovat, že je jí **evidováno 51 přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi** (držení malého množství OPL, kouření na zakázaných místech, podání alkoholu mladistvé osobě apod.), což tedy značí **nárůst oproti minulému roku**. Prevence kriminality je nejúčinnější formou boje proti protiprávnímu jednání pachatelů. Pozitivní vliv na úroveň veřejného pořádku má existence vyhlášky města, která zpříšňuje podmínky konzumace alkoholu na některých veřejných prostranstvích.

1.13 Nové trendy a fenomény

Již v minulých letech byl terénními pracovníky Mostu k naději, z. s. zaznamenán nový trend v užívání, a to intravenózní užívání kombinace pervitinu a tlumících léků. Stále přetrvává trend kombinace pervitinu a marihuany a marihuana s alkoholem. Hitem u mladistvých je pití energetických nápojů často v kombinaci s alkoholem, **Kratomem**. V případě jednotlivců je **nejčastěji zneužívaná marihuana ve spojení s energetickými nápoji, kterými si hráči počítačových her zvyšují výkonnost** a snižují potřebu spánku. Rozšířené jsou **nikotinové sáčky** mezi žáky 2. stupňů základních škol a studenty středních škol.

Adiktologické služby (Most k naději, z.s., Advaita, z.ú.) se o výskytu nových trendů či fenoménů nezmiňují. Za zmínku stojí informace z terénního programu organizace Most k naději, z.s., že v roce 2023 budou pracovníci nadále pokračovat v monitoringu veřejných míst, **budou také motivovat klienty, kteří se rozhodli pro změnu životního stylu**, aby v těchto změnách pokračovali, a budou jim aktivně nabízet možnosti asistence a podpory. **Klientům, kteří momentálně nestojí o abstinenci, budou opakovat zásady HR.**

2 Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislosti na krajské a místní úrovni

2.1 Institucionální zajištění

2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

2.1.1.1 Krajský protidrogový koordinátor

- **Mgr. Aleš Lebeda, DBA**, kontaktní údaje: mob.: 739 541 522, mail: ales.lebeda@kraj-lbc.cz
Vykonává funkci KPK od data: 15. 10. 2021 Zařazení ve struktuře úřadu kraje: OSV, Přímý nadřízený: Mgr. Ivana Vedralová, vedoucí oddělení sociální práce, Výše pracovního úvazku KPK: 0,5, Jiné agendy vykonávané KPK: metodik sociální prevence, úvazek: 0,5.
- změny v r. 2022 (změna postavení, zařazení KPK, změna úvazku apod.) - ne

2.1.1.2 Krajská komise pro oblast závislosti

- Název komise: Protidrogová, Vznik krajské komise: 13. 8. 2002, Zařazení komise: Poradní orgán RLK

Složení komise (seznam členů):

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Mgr. Petr Tulpa předseda komise	Liberecký kraj	člen rady kraje pro řízení resortu sociálních věcí náměstek hejtmána LK (SLK)
MUDr. David Adameček místopředseda komise	ADVAITA, z. ú.	odborné zastoupení, ADVAITA, z. ú. odborný ředitel organizace
Mgr. Klára Lenkvíková	KÚ LK OŠMTS	KÚ LK – OŠMTS – krajská školská koordinátorka prevence
MUDr. Jaromír Hons, Ph.D.	KNL, a. s.	odborné zastoupení, KNL, a. s.
Roman Brodský	politické zastoupení	politické (SPD) zastoupení
kpt. Bc. Pavel Folprecht	KŘ PČR	odborné zastoupení, KŘ PČR
Mgr. Jan Molnár	Maják, o. p. s.	odborné zastoupení, Maják, o. p. s.
Bc. Jiří Simeth	Most k naději, z. s.	odborné zastoupení, Most k naději, z. s.
Mgr. Petr Slanina, LL.M., MBA	politické zastoupení	politické zastoupení (Česká pirátská strana)
MUDr. Vít Šlechta	OAT Semily	politické (ODS) i odborné zastoupení, lékař (Libštát, Semily)
Mgr. Alena Švejdová	MěÚ Frýdlant	odborné zastoupení, místní protidrogová koordinátorka, MěÚ Frýdlant
Bc. Martina Teplá	politické zastoupení	politické (ANO) zastoupení
Mgr. Krystýna Dachsová	KHS LK se sídlem v Liberci	odborné zastoupení, KHS LK se sídlem v Liberci
Mgr. Aleš Vaněk	Laxus z. ú.	odborné zastoupení, Laxus z. ú.
Mgr. Josef Váňo	Věznice Stráž pod Ralskem	odborné zastoupení, speciální pedagog OVT, Věznice Stráž pod Ralskem
Mgr. Aleš Lebeda, DBA	KÚ LK	tajemník, krajský protidrogový koordinátor

- tato komise se zabývá problematikou:

alkoholu

ano

ne

tabáku

ano

ne

nelegálních drog ano ne
 hazardního hraní ano ne
 digitálních závislostí ano ne
 psychoaktivních léků ano ne

- počet jednání komise v r. 2022: 4
- nejdůležitější projednávaná témata v roce 2022: Nikotinové sáčky, Kratom, Regulace a legalizace konopí, Soudně nařízená léčba ambulantní.
- změny, které proběhly v r. 2022: změna na pozici krajského školního metodika prevence a PČR

2.1.1.3 Existuje jiná komise, která se zabývá vybranými oblastmi politiky v oblasti závislostí? Pokud ano, uveďte:

- Název komise:
- Účel a zaměření komise:
- Počet jednání komise v r. 2022:
- Nejdůležitější projednávaná témata ve vztahu k politice v oblasti závislostí v r. 2022:

2.1.1.4 Přehled pracovních skupin v oblasti politiky v oblasti závislostí

- Pracovní skupina pro tvorbu Plánu protidrogové politiky (15členů), Pracovní skupina primární prevence (13členů), Pracovní skupina léčba a resocializace (12 členů), Pracovní skupina pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (12členů).

Název skupiny: Pracovní skupina pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Jde o: stálou skupinu ad-hoc skupinu

Rok vzniku skupiny: 2008

- tato pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu ano ne
 tabáku ano ne
 nelegálních drog ano ne
 hazardního hraní ano ne
 jiné nelátkové závislosti ano ne
 digitálních závislostí ano ne
 psychoaktivních léků ano ne

Počet jednání v r. 2022: 5

PS je zařazena v organizační struktuře komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb, která zasedá zpravidla 1x za měsíc a řeší problematiku sociálního vyloučení včetně oblasti závislostí. Nejdůležitější projednávaná témata v roce 2022: Základní síť sociálních služeb LK 2023 – kapacity soc. služeb včetně adiktologických. Akční plán 2023 (Jablonecka) – základní síť soc. služeb ORP Jablonec nad Nisou včetně adiktologických služeb. Spolupráce adiktologických a dalších soc. služeb v území. Nastavení systému primární prevence rizikového chování převážně v oblasti kouření, alkoholu a návykových látek. Spolupráce Krajské hygienické stanice a adiktologických služeb. Sociálně vyloučené lokality a problémy se závislostmi. Personální a provozní situace v adiktologických službách.

Složení pracovní skupiny (seznam členů):

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Milena Havrdová – manažer pracovní skupiny	Naděje	oblastní ředitelka

Jiří Simeth, Jana Koudelková	Most k naději	odborný ředitel, vedoucí K-centra
Aleš Vaněk	Laxus – centrum drogových služeb ve vězení	vedoucí centra
Barbora Mrázová	Advaita	terapeutka
Robert Prade	Návrat o.p.s.	ředitel
Jana Hlavatá	Děčko Liberec	sociální pracovnice
Hana Ramseidlová	Probační a mediační služba ČR	sociální pracovnice
Jana Mikešová	CZPLK	sociální pracovnice
Hana Hodačová	Magistrát města Jablonec nad Nisou	sociální kurátor pro dospělé
Alena Havránková	Centrum pro integraci cizinců	sociální pracovnice
Lukáš Průcha	Člověk v tísni	ředitel pobočky
Kateřina Šádková	Rozkoš bez rizika	sociální pracovnice

Název skupiny: Pracovní skupina zdravotní politiky Libereckého kraje

Jde o: stálou skupinu ad-hoc skupinu

Rok vzniku skupiny: 2008

- tato pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu ano ne

tabáku ano ne

nelegálních drog ano ne

hazardního hraní ano ne

jiné nelátkové závislosti ano ne

digitálních závislostí ano ne

psychoaktivních léků ano ne

Počet jednání v r. 2022: 1

Nejdůležitější projednávaná témata v roce 2022: Prevence a péče o zdraví, lidé ve zdravotnictví, síť a řízení zdravotních služeb.

Složení pracovní skupiny (seznam členů):

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
PhDr. Alena Riegerová	KÚ LK	vedoucí odboru zdravotnictví
Bc. Lena Mlejnková	Zastupitelstva LK	předsedkyně Výboru pro zdravotnictví
Ing. Jana Loosová	KHS LK	ředitelka
Mgr. Michaela Hochmanová	KÚ LK	zaměstnanec oddělení ekonomiky a zdravotní politiky
Mgr. Vladimír Richter	resortu zdravotnictví LK	náměstek hejtmana
MUDr. Lukáš Čermák	VZP ČR	řízením RPVZP Ústí n/Labem
Ing. Giljan Dobrevová	VZP Ústí n/Labem	analytička zdravotní péče
MUDr. Renáta Kurková	zdravotnictví	všeobecný praktický lékař
Ing. Lidie Vajnerová	ANNOLK	zástupkyně
Mgr. Martin Misař	veřejného lékárenství	zástupce

+ 13 gestorů jednotlivých nastavených cílů zdravotní politiky Libereckého kraje.

Název skupiny: Pracovní skupina protidrogové politiky

Jde o: stálou skupinu ad-hoc skupinu

Rok vzniku skupiny: 2018

- tato pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabáku	☒ ano	☐ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
jiné nelátkové závislosti	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

Počet jednání v r. 2022: 2

Nejdůležitější projednávaná témata v roce 2022: problémoví uživatelé na ulicích, terénní programy.

Koordinátor si může vybrat minimálně z těchto spolupracujících, kteří se po aktuálním souhlasu operativně stávají členy pracovní skupiny:

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Ing. Dan Ramzer (ODS)	Město Frýdlant	starosta
Jiří Stodůlka (ODS)	Město Frýdlant	místostarosta
17 dalších starostů/starostek	DSO Mikroregion Frýdlantsko	
Ing. Veronika Bubeníčková	MěÚ Fr	tajemnice
Bc. Jana Hýblová	MěÚ Fr	vedoucí odboru soc. věcí
Josef Hurník	MěÚ Fr	krizové řízení, kontrolor OZU
Dana Mrázová	MěÚ Fr	přestupky proti majetku, veřejnému pořádku a v občanském soužití
Pavčina Šídová	MěÚ Fr	přestupky v dopravě
Mgr. Bc. Petr Kozlovský	ZŠ, ZUŠ a MŠ Frýdlant	ředitel
Mgr. Jaroslava Smolová	ZŠ Speciální Fr	ředitelka
Ing. Miroslav Kudrna	SŠHaL, Fr	ředitel
Mgr. Pavel Čumpelík	Gymnázium Frýdlant	ředitel
npor. Bc. Josef Kepr, od 01/03/2023 npor. Ing. Josef Hrdina	OO Policie ČR Fr	vedoucí obvodního oddělení
Bc. Petr Šantavý	Městská policie Frýdlant	vedoucí strážník
Mgr. Milan Kohout	POSEC – CZPLK, o. p. s.	poradce pro dospívající a dospělé
Jiří Stich	POSEC – Most k naději, z. s.	vedoucí TP pro uživatele drog
Pavel Jäger	POSEC – ADVAITA, z. ú.	poradce pro gambling a jiné závislosti
Mgr. Alena Ježková	POSEC – CIPSSLK, p. o.	vedoucí intervenčního centra
Mgr. Daniela Al-Sulaimanová	POSEC – CZPLK, o. p. s.	poradce pro rodinu s důrazem na děti
Ing. Romana Lakomá	POSEC – Děčko Liberec, z. s. občanská poradna	statutární zástupce spolku, vedoucí občanské poradny
Mgr. Marta Vaňková	SVP Frýdlant	vedoucí SVP, etoped, terapeut

Mgr. Lenka Stehnová	DSO Mikroregion Frýdlantsko	Koordinátorka komunitního plánu sociálních služeb DSO Mikr
---------------------	--------------------------------	---

2.1.1.5 Vzájemná spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na krajské úrovni

- V Libereckém kraji spolupracují s protidrogovým koordinátorem v průběhu roku: koordinátor prevence kriminality, krajský školský koordinátor prevence, koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců, orgány sociálně právní ochrany dětí, sociální kurátoři, odborní zaměstnanci krizového a strategického řízení řízení, forma spolupráce byla zaměřena mimo běžnou agendu aktuálně na uprchlickou vlnu z území Ukrajiny. Vzájemná informovanost se zaměřila na nutnost společnou oblast migrační politiky zapracovat průběžně do klíčových strategických dokumentů Libereckého kraje apod.
- forma spolupráce: formalizovaná spolupráce
- zhodnocení kvality spolupráce: aktivní spolupráce
- spolupráce s dalšími institucemi: Probační a mediační služba, PČR, Cizinecká policie, OAMP, CPIC, HZS, KACPU, Krizový štáb Libereckého kraje aj.
- změny v r. 2022: Rozšířeno o migrační a integrační aktivity ve vztahu k Ukrajině.

2.1.2 Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

počet obcí s rozšířenou působností v kraji: 10

počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je pozice MPK: 10

MPK ORP: Česká Lípa, Nový Bor, Liberec, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Turnov, Železný Brod, Tanvald, Semily, Jilemnice.

Ostatní obce MPK: není

počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím politiku v oblasti závislostí: není

vyjmenujte obce s tímto platným koncepčním dokumentem: není

počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce: 10

Obce, které zpracovaly Zprávu v předchozím roce: Česká Lípa, Nový Bor, Liberec, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Turnov, Železný Brod, Tanvald, Semily, Jilemnice.

Seznam místních protidrogových koordinátorů:

Obec	Jméno	Úvazek	Zařazení ve struktuře obecního úřadu	Kontakt	Došlo ke změně v r. 2022?
Česká Lípa	Bc. Aneta Hlinčíková	0,1	pracovnice krizového řízení	487 881 258	ne
Frýdlant	Mgr. Alena Švejdová	0,1	sociální pracovnice	488 886 500	ne
Jablonec n. N.	Bc. Jaroslav Cvrček	0,1	sociální pracovník	483 357 650	ne
Jilemnice	Mgr. Jindřiška Věbrová	0,1	vedoucí soc. odboru	481 565 324	ano
Liberec	Bc. Klára Hvojníková	0,1	koord. komunit. plánov.	485 244 962	ano
Nový Bor	Bc. Jana Kučerová	0,1	vedoucí soc. odboru	487 712 365	ne
Semily	Bc. Veronika Jiroušová	0,1	sociální pracovnice	481 629 242	ne
Tanvald	Iveta Wirrig Veselková	0,1	sociální pracovnice	483 369 640	ne
Turnov	Bc. Veronika Červinková	0,1	sociální pracovnice	481 366 858	ne
Železný Brod	Bc. Eva Sasková	0,1	sociální pracovnice	483 333 928	ne

- spolupráce krajského protidrogového koordinátora a místních protidrogových koordinátorů je nastavena na vzájemné průběžné informovanosti se zaměřením na hloubku a kvalitu informací s podporou strategických dokumentů.
  - zhodnocení činnosti MPK v jednotlivých obcích je zapracována do celé zprávy.
  - probíhá vzájemná spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na místní úrovni je propojena se sociální a zdravotní oblastí, komunitním plánováním a prevencí kriminality.
  - přehled vyhlášek obcí týkající se politiky v oblasti závislostí:
- Obecně závazná vyhláška č. 4/2019 o regulaci provozování hazardních her v České Lípě
  - Obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o zákazu konzumace alkoholických nápojů a užívání omamných a psychotropních látek na veřejných prostranstvích (Česká Lípa)
  - Komunitní plán sociálních služeb regionu Jilemnicko na období 2018-2026
  - Obecně závazná vyhláška města Jilemnice č. 2/2014 o ochraně veřejného pořádku při provozování hostinských činností, veřejnosti přístupných sportovních podniků, tanečních zábav, diskoték a jiných kulturních podniků
  - Obecně závazná vyhláška města Jilemnice č. 3/2015, o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku – prostranství se zákazem konzumace alkoholu
  - Obecně závazná vyhláška města Jilemnice č. 7/2009 o stanovení míst, na kterých mohou být provozovány výherní hrací přístroje
  - Místní komunikační plán Nového Boru
  - Místní plán inkluze Nový Bor 2017–2019 s prodloužením do 30. 6. 2022
  - Čtvrtý komunitní plán sociálních služeb obcí Svazku obcí Novoborska 2021–2025
  - Obecně závazná vyhláška č. 6/2011 o zákazu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her na území města Nový Bor
  - Plán prevence kriminality města Semily na období 2017–2020
  - Obecně závazná vyhláška města Semily č. 2/2016 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství
  - 2. Komunitní plán sociálních služeb Mikroregionu Frýdlantsko na léta 2020-2023
  - Obecně závazná vyhláška města Frýdlant č. 1/2020 o stanovení podmínek pro pořádání a průběh akcí typu techno párty a o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s jejich konáním
  - Obecně závazná vyhláška města Frýdlant č. 1/2018 o regulaci provozní doby hostinských provozoven
  - Obecně závazná vyhláška města Frýdlant č. 3/2012 o stanovení veřejně přístupných míst, na kterých je provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her zakázáno – příloha č.1, příloha č.2
  - 4. komunitní plán sociálních a souvisejících služeb Jablonecka na období 2020–2023
  - Obecně závazná vyhláška města Jablonec nad Nisou č. 3/2015, o regulaci provozování hazardních her na území města Jablonec nad Nisou, ve znění pozdějších předpisů 1/2016, 4/2017, 8/2017, 1/2018, 5/2018, 2/2019 a 1/2020

- *Obecně závazná vyhláška města Jablonce nad Nisou č. 4/2010 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství, ve znění pozdějších předpisů 2/2016 a 9/2017*
- *Obecně závazná vyhláška města Jablonce nad Nisou č. 1/2019, o regulaci provozování hazardních her na území města Jablonce nad Nisou*
- *Obecně závazná vyhláška 1 /2016, Regulace provozování některých sázkových her – Turnov*
- *Obecně závazná vyhláška města Turnov č. 5/2018 o regulaci provozování některých hazardních her na území města Turnova ze dne 16. 8. 2018*
- *Obecně závazná vyhláška č. 3/2019 o zákazu konzumace alkoholických nápojů (Turnov)*
- *Komunitní plán sociálních služeb Železnobrodsko na období platnosti 2018-2023*
- *Obecně závazná vyhláška města Železný Brod č. 1/2016, o zákazu konzumace alkoholických nápojů*
- *Obecně závazná vyhláška města Železný Brod č. 3/2011, o zákazu kouření*
- *Plán prevence kriminality statutárního města Liberec na období platnosti 2020-2022*
- *Komunitní plán služeb v sociální oblasti statutárního města Liberec na období let 2018-2022*
- *Obecně závazná vyhláška č. 2/2018 o regulaci provozování hazardních her na území statutárního města Liberec*
- *Obecně závazná vyhláška č. 5/2012 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství a území statutárního města Liberec*
  - *změny v r. 2022: změna MPK v Jilemnici a Liberci*
  -

2.1.3 **Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření**

2.1.3.1 Specifické strategické dokumenty politiky v oblasti závislostí kraje

Název: Plán protidrogové politiky Libereckého Kraje

Období platnosti: 2023-2027

Schváleno dne: 6.9. 2022

Webové stránky dokumentu ke stažení: <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/protidrogova-politika-a-prevence>

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou:

<i>nelegálních drog</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>
<i>alkoholu</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>
<i>tabáku</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>
<i>hazardního hraní</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>
<i>digitálních závislostí</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>
<i>psychoaktivních léků</i>	☒ <i>ano</i>	☐ <i>ne</i>

Strategický dokument se zaměřuje: primární prevence, minimalizace rizik a škod, léčba a resocializace, regulace a snižování nabídky, koordinace a spolupráce, informace, výzkum, evaluace, legislativa, dobrá praxe, sdílení zkušeností a financování.

Plán protidrogové politiky Libereckého kraje je součástí systému ochranných opatření politiky v oblasti závislostí, který Liberecký kraj realizuje na svém území. Důvodem tvorby uvedeného dokumentu je formální zaznamenání a uznání veřejného závazku a vůle řešit situaci v oblasti závislostí. Dokument slouží jako průvodce a nástroj k vytvoření fóra pro veřejnou diskusi.

změny v r. 2022: V uvedeném roce byl výše uvedený Plán odborně vytvořen, připomínkován a schválen Protidrogovou komisí RLK, Sociálním a Finančním výborem, Radou a Zastupitelstvem Libereckého kraje.

2.1.3.2 Strategické dokumenty kraje se širším kontextem obsahující také otázky politiky v oblasti závislostí

Název: Zpráva o zdraví v Libereckém kraji 2020

Období platnosti: 2027

Schváleno dne: 27.9. 2022

Webové stránky dokumentu ke stažení: <https://zdravotnictvi.kraj-lbc.cz/zdravi-prevence-zdravotni-politika-libereckeho-kraje/zdravotni-politika-lk>

Stručná charakteristika dokumentu: Dokument reaguje na změny v oblasti zdravotnických, obecných, republikových či mezinárodních dokumentech s hodnocením zdraví na území Libereckého kraje. Dokument byl odložen ve schvalovacím procesu z důvodu Covidu 19 a s tímto tématem dopracován a schválen v roce 2022.

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabáku	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☐ ano	☒ ne
digitálních závislostí	☐ ano	☒ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

2.1.4 Hodnocení strategických dokumentů/politiky v oblasti závislostí kraje

Název evaluovaného dokumentu: Plán protidrogové politiky Libereckého kraje 2019–2022

Typ hodnocení: průběžně externí
 závěrečně interní
 kombinace obou

- Hodnocení provedl: Protidrogová komise Rady Libereckého kraje, finanční a sociální výbor.
- předmět hodnocení: Hodnocení Plánu bylo primárně zaměřeno na nutnost ukončení pozvolného periodického financování služeb do roku 2022 a bylo dále nutné vyvodit nárazové tzv. startovací finanční navýšení adiktologických služeb v síti LK od roku 2023, s vyššími periodickými částkami až do roku 2027, v reakci na moderní aspekty doby – Covid 19, energetická krize, migrace z Ukrajiny – splněno bez negativních dopadů na cílovou skupinu uživatelů NL a fungování uvedených služeb.
- metody použité při hodnocení: expertní názory členů PK RLK, panely expertů, monitoring a analýzy, průzkumy služeb.

hlavní výsledky hodnocení: varianta víceletého financování a jeho nutné navýšení, silnější politická podpora protidrogové politiky, navýšení psychiatrické péče, udržení odborníků v území apod.

2.2 Analýzy/studie v oblasti závislostí v r. 2022

Název:

Analýza potřeb pro účely tvorby sítě služeb pro osoby se závislostním chováním v Libereckém kraji

Realizátor: Liberecký kraj

Webové stránky analýzy/studie ke stažení: <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/protidrogova-politika-a-prevence>

Popis: Dokument byl zpracován v rámci projektu Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky a je zaměřen na pokrytí potřeb osob se závislostním chováním zajišťované sítě adiktologických a některých dalších návazných služeb na území Libereckého kraje.

Stručné výsledky/závěry: Klíčové potřeby Libereckého kraje a doporučení např. víceleté financování, silnější politická podpora protidrogové politiky, navýšení psychiatrické péče apod.

2.3 Další významné aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí v r. 2022 na krajské i místní úrovni

Tabulka 2-1: Aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí (např. konference, semináře, včetně vzdělávání pořádaných v rámci kraje např. pro místní koordinátory, poskytovatele služeb, úředníky)

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Metodické dny – sociální resort	KÚLK – OSV	Sociální pracovníci ORP a MPK	Aktuality v oblasti závislostí, Plán protidrogové politiky LK 2023-2027
Kolegium obcí 21	KÚLK – OSV	Starostové obcí, soc. pracovníci a MPK	Aktuality v oblasti závislostí, Plán protidrogové politiky LK 2023-2027
Evropský týden testování HIV a žloutenky 21.-25.11.2022	Nemocnice Jablonec nad Nisou a K – centrum Jablonec nad Nisou	Veřejnost	Nabídka bezplatného testování na HIV v rámci celoevropské kampaně boje proti AIDS
Asistenti prevence kriminality II	Magistrát města Liberec, odbor školství a sociálních věcí	veřejnost	Navazující projekt asistentů prevence kriminality (APK) je založený na spolupráci s těmi, kdo mají dobrou znalost sociálně vyloučeného prostředí, v ideálním případě z takového prostředí přímo pochází. Cílem projektu je využití potenciálu APK ke snížení či eliminaci sociálně rizikových jevů, zvyšování bezpečí v SVL a pocitu bezpečí v jejich okolí, prevence kriminality, sociálního vyloučení a podpora

			<i>nerepresivních metod práce policie a využití dobré praxe. Město Liberec zaměstná 10 APK.</i>
<i>Mapy budoucnosti II. Liberec – sdílení dat 2022</i>	<i>Městská policie Liberec</i>	<i>veřejnost</i>	<i>Interaktivní přehledové mapy kriminality zobrazují vybranou přestupkovou a trestnou činnost evidovanou Policií České republiky. Projekt přináší přesnější zacílení policejních hlídek do rizikových oblastí díky přístupu k detailním datům o kriminalitě na území města.</i>
<i>Městský kamerový dohledový systém</i>	<i>Městská policie Liberec</i>	<i>veřejnost</i>	<i>MKDS v Liberci se skládá z 53 kamerových bodů (včetně 3 lehkých mobilních kamer), je celý převeden do digitalizované podoby. Ovládání a dohled kamer zajišťují strážníci operačního střediska a tísňové linky. Obrazový záznam je automaticky ukládán a přemazáván na zvláštním serveru. V roce 2021 došlo k zvyšování inteligence kamerových bodů a jejich připojení na policejní systém automatické kontroly vozidel.</i>

3 Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

3.1 Způsob financování služeb krajem (popis)

Certifikované protidrogové služby a programy pro uživatele návykových látek, patologické hráče a osoby se závislostním chováním byly stejně jako v letech předchozích také v roce 2022 financovány formou přímé dotace z rozpočtu Libereckého kraje na základě smlouvy o poskytnutí účelové neinvestiční dotace v celkové hodnotě 5 000 000 Kč. Z této dotace činí na primární prevenci v oblasti závislostí celkem 390 000 Kč v rámci přímé podpory na protidrogové preventivní programy neziskovým organizacím.

Projekty primární prevence byly v hodnoceném roce Libereckým krajem – odborem školství podpořeny v rámci Dotačního fondu LK, program 4.3 Specifická primární prevence rizikového chování (žadatelé pouze školská zařízení), ve výši 695 760 Kč.

Byl také podpořen nákup služeb v rámci IX. ročníku kampaně Společně proti kouření, a to částkou 35 tis. Kč z rozpočtu odboru sociálních věcí KÚ LK.

Liberecký kraj uplatňuje jednoleté financování protidrogových služeb. Ovšem v oblasti financování sociálních služeb je od roku 2015 uplatňován systém vyrovnávací platby. Všechny protidrogové sociální služby poskytované v Libereckém kraji mají platný certifikát odborné způsobilosti a jsou zařazeny do základní sítě služeb LK.

3.2 Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí

Obcím Libereckého kraje je doporučován ze strany kraje **klíč ke spolufinancování certifikovaných protidrogových služeb**. Tento systém finanční participace na protidrogových službách realizovaných v kraji je uplatňován od roku 2009 a byl popsán ve výročních zprávách kraje za předcházející roky. Tento **mechanismus funguje na dobrovolné bázi**. Některé obce se jím řídí, jiné financují dle vlastních nastavených podmínek, **velká část obcí se na spolufinancování nepodílí vůbec**. Protidrogová komise Rady Libereckého kraje provedla na svém jednání revizi systému klíče ke spolufinancování služeb a usnesením č. 3/19/PK/6 odsouhlasila platnost stávajícího doporučení klíče k financování protidrogových služeb beze změny.

Sociální služby zařazované do krajské Základní sítě mají navíc stanoven povinný podíl spolufinancování z jiných zdrojů, zvláště z rozpočtů obcí.

3.3 Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislosti v kraji

Tabulka 3-1: Rozpočtové zdroje kraje na politiku v oblasti závislosti v roce 2022

Rozpočtový zdroj/dotační program	Popis	Specifický/obecný titul	Podmínka certifikace	Jednoletá/víceletá podpora	Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislosti
Přímá podpora z rozpočtu kraje – Protidrogová politika	podpora služeb a programů na základě smlouvy o poskytnutí účelové neinvestiční dotace	specifický	ne	jednoletá	* 5 000 000
Dotace na podporu sociálních služeb z rozpočtu Libereckého kraje na rok 2022	určena na zajištění sociálních služeb, které jsou poskytovány na území Libereckého kraje v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje a jeho prováděcí částí	obecný	Ne (podmínka být v základní síti)	jednoletá	674 000
Rozpočet odboru sociálních věcí – kapitola 917	nákup služeb – realizace IX. ročníku kampaně Společně proti kouření	specifický	ne	jednoletá	35 000
Podprogram 4.3 Specifická primární prevence rizikového chování pro rok 2022	dotace za účelem specifické primární prevence určené školám	specifický	ne	jednoletá	695 760
Rozpočet na podporu zdravotních služeb – přímá podpora z rozpočtu kraje	dotace na ošetření osob v intoxikaci (záchytná stanice + nemocnice)	specifický	Ne	jednoletá	5 000 000
Přímá podpora z rozpočtu kraje – OŠMTS LK	Maják o. p. s. na projekt Krizová intervence na školách	specifický	Ne	jednoletá	450 000
Celkem					11 854 760

* ze součtu částek bylo 750 tis. Kč poskytnuto ADVAITA, z. ú. na program ambulantního poradenství, jehož klienty jsou drogově závislí i hazardní hráči – dotace není vázána na vybraný typ závislosti.

Tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtů obcí v roce 2022

Obec	Popis ⁹ (typ podporované aktivity)	Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislostí
Česká Lípa	TK, KC, AL, DP	757 357
Mikroregion Frýdlantsko	TK, TP, AL, DP	297 292
Jablonec nad Nisou	TK, TP, KC, AL, DP, SV, PP	1 549 000
Jilemnice	TP	40 000
Liberec	TK, TP, KC, AL, DP, PP	1 845 000
Nový Bor	TP	150 000
Semily	TP, PP	50 000
Tanvald	TP	25 000
Turnov	TP, AL	100 000
Železný Brod	TP	15 000
Celkem		4 828 649

Tabulka 3-3: Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu (v Kč)

Typ služeb	2021			2022		
	rozpočty		MPSV	rozpočty		MPSV
	kraje	obcí		kraje	obcí	
Primární prevence	1 164 000	773 000	0	1 180 760	969 383	0
Primárně-preventivní programy realizované školy a škol. zař.	800 000	673 000	0	695 760	225 000	0
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty	329 000	100 000	0	450 000	744 383	0
Jiné a nezařazené preventivní programy	35 000	0	0	35 000	0	0
Harm reduction	2 167 000	1 687 971	8 498 240	2 942 000	2 108 296	7 328 778
Terénní programy	792 000	911 000	4 370 000	1 140 000	1 053 817	3 980 274
Kontaktní centra	1 375 000	776 971	4 128 000	1 802 000	810 798	3 348 504
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	0	0	0	0	0	0
Jiné a nezařazené harm reduction programy	0	0	0	0	0	0

⁹ Pozn.: dotace, které byly poskytnuty na krytí nákladů služeb AL, byly směřovány na práci s klienty závislími na NL, ale i hazardní hráče – je poskytováno jako jedna služba.

Legenda: TP = terénní program, KC = kontaktní centrum, AL = ambulantní léčba,

DP = doléčovací program, TK = terapeutická komunita, SV = služby ve vězení, PP = primární prevence

Ambulantní služby	726 000	551 553	2 152 374	750 000	592 362	2 848 234
Ambulantní služby zdravotní	0	0	0	0	0	0
Ambulantní služby sociální	726 000	551 553	2 152 374	750 000	592 362	2 848 234
Jiné a nezařazené ambulantní služby	0	0	0	0	0	0
Preventivní a léčebné služby ve vězení	330 000	70 000	846 000	350 000	75 000	946 954
Rezidenční služby	1 179 000	495 977	5 076 116	1 000 000	340 000	5 329 584
Lůžkové zdravotní služby	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	1 179 000	495 977	5 076 116	1 000 000	340 000	5 329 584
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0	0	0	0	0	0
Služby následná péče	623 000	705 616	2 443 056	580 000	987 289	2 763 488
Následná péče ambulantní ¹⁰	623 000	705 616	2 443 056	580 000	987 289	2 763 488
Následná péče pobytová	0	0	0	0	0	0
Jiné a nezařazené služby následné péče	0	0	0	0	0	0
Sociální podniky	0	0	0	0	0	0
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	5 000 000	0		5 000 000	0	0
Prevence drogové kriminality	0	0	0	0	0	0
Koordinace/výzkum/informace	0	0	0	0	0	0
Jiné nezařazené	0	0	0	0	0	0
CELKEM	11 186 000	4 214 117	19 015 786	11 854 760	4 828 649	19 217 038

3.4 Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2022

V době zpracování této zprávy jsou **známé informace ze záchytné stanice KNL o průběžném navýšení počtů klientů – uprchlíků z Ukrajiny**, kteří zde byli umístěni z důvodu jejich intoxikace při jejich pobytu na území Libereckého kraje v roce 2022. V letošním roce se obecně navyšují finanční prostředky Libereckého kraje do uvedeného zařízení v rámci zdravotní politiky. **Plán protidrogové politiky Libereckého kraje 2023-2027 sválený v roce 2022 uvádí postupné navýšení finančních prostředků až do roku 2027, jako reakci na možný vývoj v oblasti závislostí v Libereckém kraji, včetně zohlednění možných následků krize na Ukrajině.**

¹⁰ Jedná se o ambulantní následnou péči s možností podporovaného ubytování.

4 Adiktologické služby

Pomoc lidem se závislostní poruchou (adiktologickou poruchou) je poskytována především v programech poskytujících adiktologické služby, které pracují na interdisciplinárním principu a respektují bio-psycho-sociálně-spirituální model vzniku závislosti. Služby jsou poskytovány v oblastech prevence, včasné intervence, poradenství, snižování rizik, léčby, sociální rehabilitace a reintegrace osob se závislostní poruchou.

Úspěšná realizace protidrogové politiky a zlepšení stavu v rozsahu a dopadů užívání návykových látek a závislostního chování by se neobešla bez funkční sítě služeb pro cílovou skupinu. Síť služeb rozumíme nástroj, který umožňuje koordinovaně, koncepčně a s ohledem na přiměřenou efektivitu, organizovat systematickou práci s vybranou cílovou skupinou.

Při stanovení a plánování sítě služeb jsou stěžejními body potřebnosti služeb/programů, priority správce sítě, dále rozmístění služeb a dostupnost (existenční, finanční, místní, přijatelnost), efektivita (3E = Economy, Efficiency, Effectiveness = hospodárnost, účelnost, efektivnost), odbornost, která je zaručena systémy hodnocení kvality služeb (Standardy kvality sociálních služeb MPSV a Standardy odborné způsobilosti pro služby a programy poskytující adiktologické služby RVKPP), a lidské zdroje (kvalifikovaní odborníci a jejich vzdělávání).

Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje byl v minulosti definován Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje na období 2018–2020, pro následující období je **síť definována ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje na období 2021–2023** a v jejich prováděcí části – akčním plánu na daný kalendářní rok. Základní síť je předpokladem pro zajištění stabilnějšího prostředí pro poskytovatele sociálních služeb v oblasti jejich financování a metodického vedení. **Je tvořena kapacitami registrovaných sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách**, působících na území Libereckého kraje. Jde o služby občanům kraje, které jsou na základě vyhodnocení parametrů nezbytné, potřebné, dostupné, efektivní a kvalitní. Zařazení do Základní sítě sociálních služeb může představovat pověření poskytovatele poskytováním konkrétní sociální služby pro určené období, druh služby, území kraje, a také možnost poskytovatele čerpat finanční podporu. Zařazení však není zárukou získání určité výše finanční podpory. Všechny protidrogové služby s certifikátem odborné způsobilosti RVKPP poskytované na území Libereckého kraje byly v roce 2022 zařazeny do této základní sítě.

Síť protidrogových služeb v Libereckém kraji je relativně stabilizovaná. Lze hovořit o síti minimální, která má co do typu služeb a **dostupnosti péče v rámci území značné rezervy.** Poskytovatelé sociálních služeb se velmi významně podílejí na realizaci protidrogové politiky a mají **nezastupitelnou roli při naplňování stanovených cílů**, a to na všech úrovních realizace protidrogové politiky. Hlavní cíl pracovníků adiktologických služeb – snížení počtu osob se závislostním chováním a zmírnění dopadů tohoto chování, a to jak na uživatele samotné, tak zejména s ohledem na zdraví celé společnosti, je plně v souladu s cílem národní a krajské protidrogové politiky. Síť služeb pro

uživatelé návykových látek, osoby se závislostním chováním, jejich rodinné příslušníky a osoby blízké není v Libereckém kraji nijak rozsáhlá. Tvoří ji tři nestátní neziskové organizace, které zajišťují celkem sedm odborně způsobilých protidrogových programů – ambulantní poradenství, rezidenční léčba, doléčovací program, dvě kontaktní centra a jedno detašované pracoviště centra, terénní program a služby ve vězení. Dále je v jednom případě ambulantní poradenství zajišťováno krajskou příspěvkovou organizací. Spektrum služeb doplňují zdravotnická zařízení. Ambulantní péči doplňují rovněž komerční zařízení. Programy specifické primární prevence zajišťují dvě nestátní neziskové organizace. Dále s dětskými klienty pracují školská zařízení, která ovšem primárně nejsou orientována na závislosti.

4.1 Uved'te, zda je definována síť adiktologických služeb ve vašem kraji

Uved'te, zda je definována síť adiktologických služeb v obci: **ANO**

Název dokumentu: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje

Období platnosti: 2021–2023

Webové stránky dokumentu ke stažení: <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1971>

4.2 Popis situace podle jednotlivých typů (standardů) služeb

Primární prevence

Na území kraje je primární prevence realizována v rámci jednotlivých škol přes školní metodiky prevence, kteří odpovídají za zpracování minimálního preventivního programu školy. Metodicky jsou řízeny krajským školským koordinátorem prevence a na úrovni obce metodikem prevence z pedagogicko-psychologické poradny. Nástrojem koordinace primární prevence na regionální úrovni jsou krajské plány prevence. Dále se na řešení prevence podílí neziskové organizace Maják a Advaita, které nabízí certifikované preventivní programy pro školy. Na systému primární prevence se také podílí městská policie a Policie ČR formou přednášek. Jednotlivé základní školy jsou ze strany zřizovatele SMJN finančně podpořeny a mohou čerpat na realizaci nabízených programů finanční prostředky.

Tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v r. 2022 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

Název projektu/ programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Charakteristika aktivit	Počet akcí/osob	Certifikace (ano/ne)
Alkohol a kouření	Maják, o. p. s.	VP	4. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (tabákové výrobky a alkohol)	40/789	ano (MŠMT)
J sme parta		VP	4. ročník ZŠ	Prevence šikany a extrémních projevů agrese	22/392	
Bezpečně online		VP	5. ročník ZŠ	Prevence šikany a kyberšikany	50/1019	

				<i>a bezpečnost na internetu</i>		
<i>Jsem originál</i>	VP	5. ročník ZŠ	Prevence šikany		59/1188	
<i>Čas změny</i>	VP	6. ročník ZŠ	Prevence rizikového sexuálního chování, hodnotové postoje žáků		13/263	
<i>Závislosti</i>	VP	6. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (tabákové výrobky a alkohol)		24/496	
<i>Návykové látky</i>	VP	7. ročník ZŠ	Prevence užívání návykových látek (závislost, experimentování)		35/707	
<i>Krása</i>	VP	7. ročník ZŠ	Prevence poruch příjmu potravy		63/1237	
<i>Na netu</i>	VP	8. ročník ZŠ	Prevence rizikového pohybu na internetu a sociálních sítích. Prevence kyberšikany		36/733	
<i>Sexualita</i>	VP	8. ročník ZŠ	Prevence rizikového sexuálního chování		36/727	
<i>Za hranou</i>	VP	9. ročník ZŠ	Prevence rasismu a negativního působení sekt		14/279	
<i>Rizikové sexuální chování</i>	VP	9. ročník ZŠ	Prevence rizikového sexuálního chování a pohlavně přenosných nemocí		32/605	
<i>Klíma třídy ZŠ</i>	VP	4. – 9. ročníky ZŠ	Nespecifická primární prevence - spolupráce kolektivu		08/139	
<i>Adaptační program ZŠ</i>	VP	4. – 9. ročníky ZŠ	Nespecifická primární prevence - spolupráce kolektivu		07/117	
<i>Zase spolu</i>	VP	4. – 9. ročníky ZŠ	Program reaguje na distanční či rotační výuku, Cílem je posílení dynamiky kolektivu a reflexe trávení volného času v době zavření škol.		0/0**	
<i>Zdravé tělo</i>	VP	2. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (tabákové výrobky a injekční stříkačky)		25/477	
<i>Já a internet</i>	VP	3. ročník ZŠ	Prevence rizikového pohybu na internetu. Prevence kyberšikany, netolismu.		16/309	
<i>Buď kamarád</i>	VP	3. ročník ZŠ	Prevence extrémních projevů agrese.		22/454	
<i>Nejsem sám</i>	VP	3. ročník ZŠ	Prevence šikany a extrémních projevů agrese.		07/142	
<i>Sranda nebo ubližování</i>	VP	2. stupeň ZŠ	Prevence šikany a extrémních projevů agrese		33/693	
<i>Dva světy</i>	VP	2. stupeň ZŠ	Prevence rizikového pohybu na internetu a sociálních sítích. Prevence kyberšikany.		00/00	
<i>Nestandardní program</i>	SP	1.a 2. stupeň ZŠ	Programy všeobecné prevence pro nestandardní cílovou skupinu		02/38	
<i>Intervence</i>	VP	1.a 2. stupeň ZŠ	Selektivní prevence		54/1088	
<i>Klíma třídy</i>	VP	pedagogové	Akreditováno v rámci DVPP u		3/45	<i>ano</i>

ne

				MŠMT.		(MŠMT)
Šikana		VP	pedagogové	Akreditováno v rámci DVPP u MŠMT.	4/61	
Rizikové chování ve školství		VP	pedagogové	Akreditováno v rámci DVPP u MŠMT.	2/35	
Programy pro rodiče		VP	rodiče	Programy pro rodiče na témata: sexualita mladých, bezpečný pohyb na internetu, závislosti a šikana.	05/78	ne
Ahoj všichni!		VP	3. ročník ZŠ	Prevence agrese a šikany, komunikační gramotnost	1/23	
Jsmo kamarádi?		VP	3. ročník ZŠ	Prevence agrese a šikany	11/251	
Zdravíčko!		VP	4. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (úvod), zdravý životní styl	0/0	ne
Na internetu jako doma		VP	4. ročník ZŠ	Prevence rizikového chování na internetu	6/112	
Přežiješ i bez mobilu?		VP	5. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (nelátkové závislosti v prostředí internetu)	3/43	
Děti a návykové látky		VP	5. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (legální návykové látky)	5/113	
Řekni, kdo jsem	ADVAITA, z. ú.	VP	6. ročník ZŠ	Prevence agrese a šikany, komunikační gramotnost	2/38	
Kde končí legrace: prevence šikany	ADVAITA, z. ú.	VP	6. ročník ZŠ	Prevence šikany	8/164	
Drogy a my I.		VP	6. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (legální návykové látky)	3/69	
Drogy a my II.		VP	7. ročník ZŠ 1. ročník SŠ	Prevence v adiktologii (nelegální návykové látky)	24/606	ano
Kráska a zdraví		VP	6.-7. ročník ZŠ, SŠ	Prevence poruch příjmu potravy	10/284	
Kluci a holky		VP	7. ročník ZŠ	Prevence genderových stereotypů	10/217	
Digitální závislosti		VP	7. ročník ZŠ	Prevence v adiktologii (nelátkové závislosti v prostředí internetu)	1/21	

Bezpečí na netu	VP	Ve variantách pro 6.-9. ročník ZŠ a 1. ročník SŠ	Prevence rizikového chování na internetu	17/406	
Různí, ale rovní	VP	8. ročník ZŠ	Prevence rasismu a xenofobie	9/187	
Partnerské vztahy	VP	8.-9. ročník ZŠ	Prevence rizikového sexuálního chování	7/141	
Co už není sexy	VP	8.-9. ročník ZŠ	Prevence rizikového sexuálního chování	9/221	
Nenech se zmanipulovat	VP	9. ročník ZŠ	Prevence extremismu a negativního působení sekt	6/136	
Devítka končí. Co pak?	VP	9. ročník ZŠ	Zvládnutí významné změny v životě	6/131	
Risk je zisk?	VP	9. ročník ZŠ, SŠ	Prevence v adiktologii (gambling)	2/36	
Já a kolektiv	VP	1. ročník SŠ	Prevence šikany	4/111	
Třída v pohodě	VP	Třídní učitelé 6. tříd	Prevence šikany	1/6	
Závislost na obrazkách, s akcentem na fenomén počítačových her	VP	Školní metodici prevence, vyučující	Prevence v adiktologii (závislost na počítačových hrách)	0/0	ne akreditace MŠM
Přednášky pro rodiče	VP SP	Rodiče, pěstouni	Prevence v adiktologii, prevence rizikového chování na internetu	8/106	
Program školské selektivní prevence	SP	skupina žáků, která je rizikovým chováním ohrožena více, než běžná populace	Selektivní prevence, různá témata	25/253	
Závislost v seniorském věku Indikovaná	SP IP VP	Senioři	Selektivní prevence, prevence v adiktologii Prevence agrese a šikany,	0/0	ne ano

prevence Ahoj všichni!			pracovníci zařízení pro seniory Děti a mladiství výrazně ohrožení rizikovým chováním, kteří nenaplňují kritéria závislosti 3. ročník ZŠ	komunikační gramotnost	Skupinová forma 5/32	ne
					1/23	

* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

** Pro celkový obraz jsou uvedeny i programy, které jsou v nabídce, případně i byly objednány, ale nebyly v tomto roce realizovány.

Souhrn tabulky 4-1:

Realizátor	Typ prevence	Počet akcí	Počet osob	Certifikace (ano X ne)
Maják, o. p. s.	VP	424	8435	ano (MŠMT)
	VP	118	2369	ne
	SP	54	1088	ne
ADVAITA, z. ú.	VP školská	144	3310	ano (MŠMT)
	VP vzdělávání	8	75	ano (MŠMT)
	SP školská	25	253	ne
	IP	96	48	ano

* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

4.2.1 Snížení rizik – Harm Reduction

Na území kraje je realizován terénní program pro osoby závislé na návykových látkách, který je zajištěn organizací Most k naději. Program je realizován 3x týdně. Dále mohou drogově závislí nebo jejich blízcí využít služeb K-centra v Liberci, Jablonci nad Nisou a České Lípě provozované stejnou organizací. Cílem terénních programů a K-centra je minimalizace rizik, negativních dopadů, patologií a sociálního vyloučení v důsledku užívání drog, úsilí o ochranu veřejného zdraví výměnou a sběrem použitých injekčních stříkaček a jejich bezpečnou likvidací snaha o zamezení šíření infekčních onemocnění (HIV, Hepatitidy, Syfilis apod.), motivace klienta ke změně životního stylu a k léčbě. Od podzimu 2020 je organizací Most k naději realizován na území kraje projekt Fixpoints, kdy se jedná o umístění kovové schránky na použitý injekční materiál na vytipovaných místech s vysokou koncentrací problémových uživatelů omamných a psychotropních látek.

Tabulka 4-2: Služby v oblasti minimalizace rizik poskytované v r. 2022

Název projektu/ programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Počet osob, kt. služby využily /z toho UD	Počet kliento-setkání ¹¹	Počet výměn ¹²	Počet vydaných inj. stř.	Územní působnost spádovost	Certifikace (ano/ne)
Terénní program	Most k naději	TP	Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	122	914 ORP JBC	-	41993/45205 sběr/výdej nálezy 1182	Liberecký kraj	ANO
Kontaktní centrum	Most k naději	KPS	Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	942	14796	-	212258/2268 06 sběr/výdej	Liberecký kraj	ANO

* TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy

4.2.2 Ambulantní a rezidenční léčba, následná péče, specializované programy

Služby v oblasti ambulantní léčby a odborného sociálního poradenství jsou pro osoby závislé na návykových látkách a patologické hráče na území města zajištěny Poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy – poradna pro závislosti (zřizovatel KÚLK – spadá pod Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje). Dále mohou osoby využít služeb realizovaných Krajskou poradnou pro závislosti Advaita v Jablonci nad Nisou nebo v

¹¹ Kliento-setkání: počet setkání krát počet osob na setkání (dříve kontakt).

¹² Výměna: Kontakt, při kterém dochází k výměně (příp. jen odevzdání či výdeji) jedné nebo více injekčních jehel. Ve formulářích závěrečných zpráv jde o údaj distribuce harm reduction materiálu.

Liberci. Na poradnu se mohou obracet lidé, kteří řeší problémy související se závislostí na drogách včetně alkoholu. Nabízí pomoc také lidem, kteří se dostali do problémů kvůli hazardnímu hráčství či sázení nebo kteří ztrácejí kontrolu nad hraním počítačových her či užívání internetu. Služby poradny jsou určeny také pro děti, mládež do 18 let. Služby v oblasti ambulantní léčby a odborného sociálního poradenství jsou pro osoby závislé na návykových látkách a patologické hráče na území města zajištěny Poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy – poradna pro závislosti (zřizovatel KÚLK – spadá pod Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje). Dále mohou osoby využít služeb realizovaných Krajskou poradnou pro závislosti Advaita v Jablonci nad Nisou nebo v Liberci. Na poradnu se mohou obracet lidé, kteří řeší problémy související se závislostí na drogách včetně alkoholu. Nabízí pomoc také lidem, kteří se dostali do problémů kvůli hazardnímu hráčství či sázení nebo kteří ztrácejí kontrolu nad hraním počítačových her či užívání internetu. Služby poradny jsou určeny také pro děti, mládež do 18 let a jejich rodiny.

Tabulka 4-3: Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2022

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ¹³	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Centrum ambulantních služeb Advaita – program ambulantního poradenství	Advaita, z. ú.	AL	Osoby od 15 let, závislé osoby, osoby ohrožené užíváním návykových látek.	15 míst ve strukturovaném programu, jednorázové poradenství bez omezení (do využití okamžité kapacity služby 20 klientů)	588	XX	Liberec	ano
Centrum ambulantních služeb Advaita - adiktologické služby pro děti a mládež	Advaita, z. ú.	AL	Děti a mládež do 18 let, které experimentují nebo škodlivě užívají legální či nelegální NL, případně nelátkové závislosti	Maximální okamžitá kapacita 20 klientů v rámci celé služby odborného sociálního poradenství	36	34 (celkem za LK)	Liberecký kraj	ano
Poradna pro závislosti	Centrum intervenčních a	AL	Osoby se závislostním	XX	XX	XX	Liberecký kraj	ne

¹³ **Kapacita:** Uvádí se u těch služeb, kde je to relevantní. Kapacita znamená, pro kolik klientů současně je program maximálně určen; počet míst v zařízení/programu. Nejedná se o denní ani roční kapacitu. Jde o stav, kdy další nový zájemce o službu (klient), již musí být zařazen do pořadníku či odkázán do jiné služby.

	psychosociálních služeb Libereckého kraje, p.o.		chováním					
Adiktologická stanice	KNL, psychiatrické oddělení	AL	Osoby se závislostním chováním	XX	XX	XX	Liberecký kraj	ne

* AL – ambulantní léčba, SL – substituční léčba, SP – stacionární program

Tabulka 4-4: Služby v oblasti rezidenční léčby v r. 2022

Název projektu/progr amu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ¹⁴	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Terapeutická komunita ADVAITA, z. ú.	Advaita, z. ú.	RPTK	Osoby od 18 let, které jsou závislé na užívání NL	15 lůžek	29	14	ČR	ano
Adiktologická stanice Oddělení psychiatrie pro dospělé	Centrum psychiatrie KNL, a.s.	LZS	Osoby se závislostním chováním	10	52	XX	Liberecký kraj + jiné regiony	ano
Stanice intenzivní péče Oddělení psychiatrie pro dospělé	Centrum psychiatrie KNL, a.s.	DXT, LZS	závislí na psychoaktivních látkách	14	43	XX	Liberecký kraj + jiné regiony	ano

*DXT – detoxifikace, LZS – lůžkové zdravotní služby (KSLP-krátkodobá a střednědobá lůžková péče), RPTK – terapeutické komunity, DSZR – domovy se zvláštním režimem, - jiné

¹⁴ Kapacita – týká se pobytových služeb. Kapacita znamená počet ubytovacích míst v zařízení.

Tabulka 4-5: Služby v oblasti následné péče v r. 2022

Název projektu/progr ramu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Doléčovací program	ADVAITA, z. ú.	pobytová	Osoby se závislostní m chováním - bývalí uživatelé	13	15	81	Liberecký kraj	ANO

*ambulantní – následná péče ambulantní, pobytová – následná péče pobytová

Tabulka 4-6: Ostatní specializované programy v r. 2022 (služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.)

Název projektu/progr amu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ¹⁵	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Záchytná stanice KNL, a.s.	Centrum psychiatrie KNL, a.s.	Záchytná služba	Osoba pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky ¹⁶	10 lůžek	806 záchytných pobytů 333 ambulantních vyšetření	-	Liberecký kraj	ano KNL a.s. je oprávněna poskytovat záchytnou službu
Protidrogové programy v penitenciárních zařízeních	Most k naději	108/2006 Sb., § 37	Osoba ohrožená závislostí	-	34 intervencí	-	Liberecký kraj	ano
Centrum poradenských služeb pro obviněné a odsouzené	Laxus	108/2006 Sb., § 37	Osoba ohrožená závislostí	-	349 přímých kontaktů, z toho 168 Liberec, 68 Rýnovice a 113 Stráž p. R.	-	Liberecký kraj	ano

* služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.

¹⁵ Kapacita – týká se pobytových služeb. Kapacita znamená počet ubytovacích míst v zařízení.

¹⁶ Bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek.

4.2.3 Zhodnocení sítě služeb

Pokrytí potřeb bylo hodnoceno z hlediska dostupnosti jednotlivých typů služeb z oblasti léčby a sociálního začleňování a z hlediska dostupnosti specifických intervencí a forem péče poskytovaných těmito službami.¹⁷

zelená = převážně dostatečné pokrytí

žlutá = částečné pokrytí

červená = převážně nedostatečné pokrytí.

- **Dostupnost služeb ambulantní léčby a poradenství.** V dotazníkovém šetření hodnotila výrazná většina klíčových aktérů krajské protidrogové politiky kapacitní, místní i časovou dostupnost ambulantních služeb jako spíše až zcela dostačující. V rámci skupinového rozhovoru s vybranými aktéry z oblasti léčby a sociálního začleňování byla zároveň hodnocena kapacita služeb jako maximálně vytížená, s tím, že při každém navýšení se vždy brzy opět naplní.
- **Dostupnost služeb krátkodobé stabilizace a rezidenčních služeb.** Umisťování klientů na detoxifikaci a do ústavní léčby naráží v současné době na komplikovanost a časovou náročnost celého procesu a rovněž na omezené kapacity těchto zařízení. Klienti musejí často dlouho čekat na nástup a rostou tak u nich rizika relapsu a vážných následků závislostního chování. Stanice intenzivní péče Oddělení psychiatrie pro dospělé Centra psychiatrie KNL, a.s. realizuje detoxifikační pobyty na objednání pro pacienty z Libereckého kraje i mimospádové, ovšem s nutnou návaznou ústavní léčbou. Převážná většina detoxifikačních pobytů je s dg. Závislosti na alkoholu, závislí na jiných psychoaktivních látkách nejsou mnohdy ochotni nebo schopni splnit kritéria nutná pro nástup k detoxifikačnímu pobytu. Problémem je také kapacita stanice, která je jedinou svého typu v Libereckém kraji a převážný objem péče čerpají pacienti v akutních fázích závažných duševních poruch.
- **Dostupnost služeb následné péče.** V Libereckém kraji se nachází jediná specializovaná adiktologická služba poskytující následnou péči osobám se závislostním chováním, a to doléčovací program působící v rámci Centra ambulantních služeb v Liberci. Kapacitní i místní dostupnost přesto klíčoví aktéři krajské protidrogové politiky hodnotili v dotazníkovém šetření jako mírně nadprůměrnou. Jako významné bílé místo byly identifikovány potřeby osob s duálními diagnózami v doléčování, kterým by bylo vhodné zajišťovat přímo v doléčovacím zařízení psychiatrickou péči či intenzivní case management.
- **Dostupnost služeb pro osoby ve výkonu trestu odnětí svobody.** Adiktologické služby zajišťují ve všech třech vězeňských zařízeních na území Libereckého kraje dvě nestátní neziskové organizace, Věznicí Rýnovice dále disponuje specializovaným oddělením pro ochranné léčení protitoxikomanické a protialkoholní, Vazební Věznice Liberec pak specializovaným oddělením určeným dospělým mužům s duševní poruchou a poruchou chování, kteří se v minulosti dopustili násilného chování, často v souvislosti s abúzem alkoholu. Dotazování aktérů v oblasti penitenciární péče konstatovali nedostatečné kapacity adiktologické péče ve vězení, dále také nedostatek psychiatrů věnujících se osobám se závislostním chováním.

¹⁷ HANZLÍKA, PETRUŽELKA, Analýza potřeb pro účely tvorby sítě služeb pro osoby se závislostním chováním v Libereckém kraji, Praha 2021, CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0003035, str. 58-70

- > **Dostupnost substituční léčby.** Poskytování substituční léčby v jediném zařízení na území celého Libereckého kraje představuje pro část klientů komplikaci z hlediska místní dostupnosti, s ohledem na velmi nízký počet uživatelů opioidů v Libereckém kraji lze nicméně stále považovat pokrytí potřeby substituční léčby za relativně dostačující.
- > **Dostupnost psychiatrické péče.** Relativně dobrá je dostupnost psychiatrické péče v terapeutické komunitě, relativně omezená ve službách ambulantní léčby a poradenství a zejména ve službách následné péče. Jako nejvíce potřebné bylo vnímáno zajištění psychiatrické péče osobám s duálními diagnózami v následné péči (viz výše).
- > **Dostupnost další specializované zdravotní péče.** Specializovaná zdravotní péče je převážně dobře dostupná pro klienty ambulantních i rezidenčních služeb. Výjimka v podobě dostupnosti zubařské péče je charakteristická pro celou ČR a má výrazně systémový původ, nelze tedy v dohledné době očekávat zásadní zlepšení v této oblasti právě v Libereckém kraji.
- > **Dostupnost ochranného léčení.** Ústavní ochranné léčení při výkonu trestu odnětí svobody je poskytováno na specializovaném oddělení Věznice Rýnovice. Mimo výkon trestu poskytuje ambulantní ochranné léčení lékař působící v poradně pro alkohol a toxikomanií v Semilech, a v menším počtu pacientů v Centru psychiatrie KNL, a.s., ústavní ochranné léčení mohou klienti z Libereckého kraje absolvovat v Psychiatrické nemocnici Kosmonosy ve Středočeském kraji. Celkově hodnotili dotazovaní odborníci možnosti absolvování ochranného léčení na území Libereckého kraje jako velmi nedostatečnou – ambulantních lékařů v oboru psychiatrie není připravena či ochotna zajišťovat léčbu klientům s kriminální anamnézou.
- > **Dostupnost chráněného a jinak podporovaného bydlení/zaměstnávání.** Zajištění bydlení a zajištění legální formy výdělků byly v dotazníkovém šetření mezi pracovníky adiktologických služeb hodnoceny jako jedny z nejméně pokrytých okruhů potřeb klientů. Chráněné bydlení je v současnosti poskytováno v rámci doléčovacího programu v Liberci, služba chráněného zaměstnávání je na území Libereckého kraje zcela nedostupná. Doléčovací program poskytuje aktivní podporu při hledání bydlení i zaměstnání, kterou hodnotili dotazovaní klienti programu jako mimořádně užitečnou. Ve spíše ojedinělých případech se daří klientům zajistit sociální bydlení či bydlení typu housing first.
- > **Dostupnost pobytové sociální péče pro stárnoucí uživatele drog.** V Domově Důchodců Sloup v Čechách se nachází oddělení se zvláštním režimem pro osoby se závislostním chováním se nachází, svou kapacitou však zdaleka nezvládá pokrýt potřeby populace stárnoucích uživatelů v Libereckém kraji, navíc je určeno pouze osobám závislým na alkoholu. Pobytová sociální péče je často nedostupná také pro seniory s vážnými somatickými následky konzumace alkoholu (například cirhózou jater), kteří už nepijí, domovy důchodců je ale přesto nepřijímají, protože už mají závislost na alkoholu v anamnéze.

U segmentu sítě služeb I: Primární prevence rizikového chování lze konstatovat velmi dobrou dostupnost programů školské primární prevence externě zajišťovaných nestátními neziskovými organizacemi. Významnější mezery v pokrytí potřeb byly zjištěny v oblasti realizace primární prevence uvnitř škol, jež trpí zejména nedostatečným

personálním a odborným zajištěním. Bylo by vhodné, aby zejména školní metodici prevence měli větší prostor věnovat se agendě primární prevence, vzdělávat se v této oblasti a disponovat tak odpovídající odbornou způsobilostí. Bohužel se jedná o systémový problém školského vzdělávacího systému, který nelze dost dobře řešit z pozice krajského koordinátora sítě adiktologických služeb. To je případ i další významné mezery v pokrytí potřeb, kterou je omezená dostupnost školských zařízení pro děti a mládež typu pedagogicko-psychologických poraden a středisek výchovné péče, popř. zařízení ústavní a ochranné výchovy. V této oblasti lze tak aktuálně realisticky doporučit především posílení spolupráce školských zařízení s adiktologickými službami a dalšími odborníky pracujícími s dětmi a mládeží, zejména psychiatry a psychoterapeuty.

Tabulka 4-7: Klíčové potřeby identifikované v segmentu sítě služeb I: Primární prevence rizikového chování

	Klíčové potřeby	Doporučení
Převážně až zcela nedostatečné pokrytí potřeb	> Dostupnost návazných služeb dalších forem odborné pomoci určených dětem a mládeži	> Posílení spolupráce školských zařízení s adiktologickými službami a dalšími odborníky
Částečné pokrytí potřeb	> Realizace primární prevence uvnitř škol	> V rámci možností podpora vzdělávání metodiků prevence
Převážně dostatečné pokrytí potřeb	> Dostupnost externě poskytovaných programů školské primární prevence	-

V rámci segmentu sítě služeb II: Nízkoprahové služby a snižování rizik byly vyhodnoceny jako převážně dostatečné místní a časová dostupnost nízkoprahových adiktologických služeb a dostupnost základních prostředků prevence nákazy infekčními onemocněními (výměnné programy a zajišťování dalšího materiálu v oblasti snižování rizik). Orientační testování na infekční onemocnění je dobře dostupné v kontaktních centrech, hůře již v terénu – jak uváděli zástupci služeb, zejména pro účely testování v rizikových lokalitách by pro ně bylo užitečné disponovat nějakou formou mobilního testovacího místa („sanitky“). Klientům nízkoprahových služeb jsou v relativně dostatečném rozsahu poskytovány sociální poradenství a asistence při kontaktu se soudy, policií, sociálními kurátory, kurátory OSPOD či úřadem práce.

Stávající kapacita nízkoprahových služeb zajišťuje relativně dobré pokrytí potřeb cílové populace, většinu času je však zcela vytížena a skýtá minimální rezervy. I s přihlédnutím k plánovanému zřízení nového kontaktního centra v Jablonci nad Nisou lze doporučit mírné posílení personální kapacity nízkoprahových adiktologických služeb v Libereckém kraji. V případě K-centra Česká Lípa je dále na místě investovat do rekonstrukce chátrající budovy, ve které služba působí, případně se pokusit nalézt jiný, vhodnější objekt.

Významnější mezery byly identifikovány v oblasti dostupnosti specializované zdravotní péče. Jako zvláště potřebné se jeví zajištění spolupráce nízkoprahových služeb s lépe místně dostupným zdravotním zařízením poskytující léčbu

infekčních onemocnění, například infekční oddělení Krajské nemocnice Liberec, a.s. a především pak potřeba posílení kapacit psychiatrické péče dostupné aktivním uživatelům návykových látek.

Tabulka 4-8: Klíčové potřeby identifikované v segmentu sítě služeb II: Nízkoprahové služby a snižování rizik a doporučení pro další rozvoj tohoto segmentu

	Klíčové potřeby	Doporučení
Převážně až zcela nedostatečné pokrytí potřeb	<ul style="list-style-type: none"> > Dostupnost psychiatrické péče pro aktivní uživatele návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> > Navýšení kapacit psychiatrické péče poskytované aktivním uživatelům návykových látek
Částečné pokrytí potřeb	<ul style="list-style-type: none"> > Kapacitní dostupnost služeb > Technické zajištění K-centra Česká Lípa > Dostupnost orientačního testování na infekční onemocnění > Dostupnost diagnostiky a léčby infekčních onemocnění > Dostupnost další specializované zdravotní péče 	<ul style="list-style-type: none"> > Mírné navýšení kapacit služeb > Zajištění vyhovujícího prostoru pro K-centrum Česká Lípa > Zřízení mobilní testovacího zařízení pro testování v rizikových lokalitách > Zajištění spolupráce služeb se zdravotnickými zařízeními na území Libereckého kraje, zejména s infekčním oddělením Krajské nemocnice Liberec, a.s.
Převážně dostatečné pokrytí potřeb	<ul style="list-style-type: none"> > Místní a časová dostupnost služeb > Dostupnost prevence nákazy infekčními onemocněními > Dostupnost poradenství a podpory v sociální oblasti 	-

Segment sítě služeb III: Léčba a sociální začleňování zahrnuje několik různých typů služeb, které se liší i svou aktuální dostupností na území Libereckého kraje. Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství působily k roku 2020 v 6 z 10 ORP Libereckého kraje, i pro obyvatele zbývajících ORP jsou ale poměrně dobře místně dostupné (tzn. že pro významnou část z nich nepřesahuje dojezdová vzdálenost do služby jednu hodinu). Kapacity těchto služeb jsou dlouhodobě naplněny a při každém navýšení se opět naplní, což ukazuje na potřebu dalšího navyšování těchto kapacit.

Jediná specializovaná adiktologická služba následné péče na území Libereckého kraje působí v Liberci. Je zřejmě na místě do budoucna uvažovat o zřízení alespoň jedné další certifikované služby následné péče na území Libereckého kraje. V souvislosti s nárůstem klientů s duálními diagnózami se jeví jako potřebné také rozšíření kapacit služeb následné péče o psychiatry a sociálními pracovníky zaměřené na case management. Posílení personální kapacity lze doporučit také v případě ambulantních adiktologických služeb poskytovaných ve vězeňských zařízeních.

Poměrně závažný problém představuje dostupnost detoxifikace a služeb rezidenční léčby, a to v rámci Libereckého kraje i dalších krajů ČR. Zařízení poskytující tyto služby mají často omezené kapacity a dlouhé čekací doby, umístování klientů do nich navíc naráží na komplikovanost a časovou náročnost celého procesu. Detoxifikační jednotka v Krajské nemocnici Liberec, a. s. v současnosti převážně přijímá pouze osoby s diagnózou závislosti na

alkoholu, z některých služeb sem klienti téměř nenastupují. Jako velmi problematické bylo hodnoceno také zajišťování ochranného léčení. Specifický problém představuje omezená dostupnost služeb sociální péče se zvláštním režimem pro stárnoucí uživatele návykových látek.

Ve srovnání s nízkoprahovými službami jsou služby v oblasti léčby a sociální začleňování relativně lépe schopny zajistit svým klientům psychiatrickou i další specializovanou zdravotní péči. Zejména dostupnost psychiatrické péče nicméně aktéři z této oblasti stále vnímali jako nedostatečnou. Výrazně omezenou místní dostupnost má substituční léčba – na území Libereckého kraje ji poskytuje jediné zařízení, a to AT ordinace v Semilech. Vzhledem k nízkému počtu uživatelů opioidů na území kraje se nicméně daří zajišťovat substituční léčbu většině z nich.

Služba následné péče v Liberci nabízí kromě doléčování také chráněné bydlení, možnosti zajistit bydlení klientům adiktologických služeb jsou však celkově relativně omezené, jedná se při tom o jednu z potřeb, kterou hodnotili dotazovaní pracovníci adiktologických služeb jako nejméně pokrytou. Druhou z těchto potřeb bylo zajištění zaměstnání. Pracovníci služby následné péče asistují svým klientům jak se sháněním bydlením, tak se sháněním zaměstnání, chráněné zaměstnávání jako součást adiktologické péče v Libereckém kraji poskytováno není.

Tabulka 4-9: Klíčové potřeby identifikované v segmentu sítě služeb III: Léčba a sociální začleňování a doporučení pro další rozvoj tohoto segmentu

	<i>Klíčové potřeby</i>	<i>Doporučení</i>
Převážně až zcela nedostatečné pokrytí potřeb	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostupnost služeb krátkodobé stabilizace a rezidenční léčby ➤ Dostupnost ochranného léčení protitoxikomanického a protialkoholního 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozšíření cílové skupiny detoxifikační jednotky na uživatele drog, optimalizace procesu umísťování do léčby ➤ Zlepšit dostupnost ochranného léčení protitoxikomanického a protialkoholního
Částečné pokrytí potřeb	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostupnost služeb ambulantní léčby a poradenství ➤ Dostupnost služeb následné péče ➤ Dostupnost služeb pro osoby ve výkonu trestu odnětí svobody ➤ Dostupnost substituční léčby ➤ Dostupnost psychiatrické péče pro klienty služeb ➤ Dostupnost chráněného a jinak podporovaného bydlení a zaměstnávání ➤ Dostupnost pobytové sociální péče pro stárnoucí uživatele návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Navýšení kapacit služeb ambulantní léčby a poradenství ➤ Zřízení alespoň jedné další služby následné péče a posílení personálu o psychiatry ➤ Posílení kapacit služeb pro osoby ve výkonu trestu odnětí svobody ➤ Zajištění dostupnosti na alespoň jednom dalším místě ➤ Navýšení kapacit psychiatrické péče poskytované osobám se závislostním chováním ➤ Rozšíření nabídky chráněného a jinak podporovaného bydlení a zaměstnávání ➤ Zřízení služby sociální péče se zvláštním režimem pro stárnoucí uživatele návykových látek
Převážně dostatečné pokrytí potřeb	-	-

Z dotazníkového šetření mezi klíčovými aktéry krajské protidrogové politiky dále vyplynuly některé další významné jevy a problémy související s poskytováním služeb osobám se závislostním chováním na území Libereckého kraje, mimo jiné problémy spojené s financováním a koordinací služeb, personálním zajištěním služeb, kvalitou spolupráce s různými aktéry či administrativní zátěží kladenou na služby.

Z problémů spojených s financováním služeb byly jako nejzávažnější hodnoceny opožděné uvolňování dotací pro služby v průběhu kalendářního roku, systém jednoletého financování služeb a nedostatek financí na rozvoj a další rozšiřování sítě služeb. V oblasti koordinace sítě služeb šlo o problémy nízkých úvazků místních protidrogových koordinátorů, nedostatečného legislativního zakotvení koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni a nedostatečné politické podpory opatření protidrogové politiky na místní úrovni.

Výrazně negativně hodnotili klíčoví aktéři spolupráci na pokrývání potřeb osob se závislostním chováním s OSPOD a zdravotními službami. Zdravotní služby vyšly rovněž z hodnocení jako nejhůře informované o adiktologických službách. Z problémů spojených s běžným provozem adiktologických služeb bylo jako nejzávažnější hodnoceno nedostatečné zajištění služeb kvalifikovaným personálem, zejména psychiatry, ale také klinickými psychology (viz také výše klíčové potřeby navýšení kapacit adiktologických služeb). Jako relativně závažné problémy byly dále hodnoceny administrativa spojená s vykazováním různým donátorům služeb i celková administrativní zátěž kladená na služby.

Tabulka 4-10: Klíčové potřeby identifikované mezi dalšími významnými jevy a problémy spojenými s poskytováním služeb osobám se závislostním chováním a doporučení pro další rozvoj sítě služeb v této oblasti

Klíčové potřeby	Doporučení
<ul style="list-style-type: none"> > Opožděné uvolňování dotací pro služby v průběhu kalendářního roku > Systém jednoletého financování služeb 	<ul style="list-style-type: none"> > Vykryvání potřebných prostředků na provoz služeb na začátku roku ze strany kraje > Podpora zapojení služeb do systému víceletého financování služeb
<ul style="list-style-type: none"> > Nedostatek financí na rozvoj a další rozšiřování sítě služeb > Nízké úvazky místních protidrogových koordinátorů 	<ul style="list-style-type: none"> > Zajištění financí na rozvoj a další rozšiřování sítě služeb > Navýšení úvazků místních protidrogových koordinátorů
<ul style="list-style-type: none"> > Nedostatečné legislativní zakotvení koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni > Nedostatečná politická podpora opatření protidrogové politiky na místní úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> > Posílení legislativního zakotvení koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni > Zajištění silnější politické podpory opatření protidrogové politiky na místní úrovni
<ul style="list-style-type: none"> > Nízká kvalita spolupráce na pokrývání potřeb osob se závislostním chováním s OSPOD a zdravotními službami > Nedostatečné zajištění služeb kvalifikovaným personálem, zejména psychiatry a klinickými psychology 	<ul style="list-style-type: none"> > Zkoumání příčin a optimalizace spolupráce na pokrývání potřeb osob se závislostním chováním s OSPOD a zdravotními službami > Navýšení kapacit psychiatrické a psychoterapeutické péče ve službách
<ul style="list-style-type: none"> > Celková administrativní zátěž kladená na služby 	<ul style="list-style-type: none"> > Snížení celkové administrativní zátěže kladené na služby

5 Různé – další údaje

Tabulka 5-1 Kontaktní údaje typů služeb Mapy pomoci Libereckého kraje

Název	Typ služby	Adresa	Kontaktní osoba	Telefon	e-mail	webové stránky	Změna údajů oproti Mapě pomoci
AA Liberec, skupina Naděje	Svépomocné skupiny a pacientská sdružení	Kostelní 9/7, Nové Město, Liberec, Liberec		606 470 992	liberec@aaamail.cz	https://www.anonymnialkoholici.cz/	ne
AA Liberec, skupina Střízlivý život	Svépomocné skupiny a pacientská sdružení	Kostelní 9/7, Nové Město, Liberec, Liberec		606 470 992	liberec@aaamail.cz	https://www.anonymnialkoholici.cz/	ne
Česká Lípa, Ambulantní program	Ambulantní program Advaita	Ronovská 846, Česká Lípa, 470 01	<u>Mgr. Drahůše Tkáčová</u>	732 315 067		http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	ne
Česká Lípa, K-Centrum Česká Lípa Most k naději, z. s.	Kontaktní centrum	Hálkova 1794, Česká Lípa, 470 01	<u>Vladimíra Matuchová Zaspalová</u>	487831545, 724246771		http://www.mostknadeji.eu/liberecky-kraj/k-centrum-ceska-lipa/	ne
Česká Lípa, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Česká Lípa, nám. T. G. Masaryka 1/1, Česká Lípa, 470 01	<u>Bc. Anna Hlinčíková</u>	487 881 258		http://www.mucl.cz	ne
Česká Lípa, Poradna pro gambling a jiné závislosti Advaita, z. ú.	Hazardní hráčství - poradenství	Ronovská 846, Česká Lípa, 470 01	<u>Mgr. Drahůše Tkáčová</u>	732 315 067		http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	ne
Česká Lípa,	Centrum	Konopeova	<u>Mgr. Alena</u>	487 853 203,		http://www	ne

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	intervenčních a psychosociálních služeb	812, Česká Lípa, 470 01	<u>Zemanová</u>	607 862 086		.poradnacl.cz	
Česká Lípa, Psychiatrie Hnídek s. r. o.	Psychiatrická léčba	Ronovská 846, Česká Lípa, 470 01	<u>MUDr. Ladislav Hnídek</u>	602 385 879, 487 521 710			ne
Česká Lípa, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou Most k naději, z. s.	Terénní práce	Hálkova 1794, Česká Lípa, 470 01	<u>Jiří Stich</u>	728 511 619, 725 483 262 (terén)		http://www.mostknadeji.eu/liberecky-kraj/terenni-programy-atk-liberec/	ne
Frýdlant, Ambulantní program Advaita, z. ú.	Ambulantní program	Míru 1407, Frýdlant, 463 13	<u>Bc. Pavel Jäger</u>	732 315 469		http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	ne
Frýdlant, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Frýdlant, T. G. Masaryka 37, Frýdlant, 464 01	<u>Mgr. Alena Švejdrová</u>	488 886 500		http://www.mesto-frydlant.cz/	ne
Frýdlant, Poradna pro gambling a jiné závislosti	Advaita, z. ú.	Míru 1407, Frýdlant, 463 13	<u>Bc. Pavel Jäger</u>	732 315 469		http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	ne
Frýdlant, Poradní a setkávací centrum – POSEC	Ambulantní program	Havlíčkovo nám. 304, Frýdlant, 464 01		720 168 793		www: http://www.mesto-frydlant.cz/cs/obcan/organizace-zrizovane-mestem/poradni-a-setkavaci-centrum-posec/	ne

Frýdlant, Psychiatrická ambulance	Ambula ntní program	Hrnčířské nám. 459, Frýdlant, 464 01	<u>MUDr. Lenka Strnadová</u>	482311690			<i>ne</i>
Frýdlant, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou	Terénní práce	Míru 1407, Frýdlant, 463 13	<u>Jiří Stich</u>	728 511 619, 725 457 258 (terén)		www: http:// www.most knadeji.eu/l iberecky- kraj/terenni -programy- atk-liberec/	<i>ne</i>
Jablonec nad Nisou, Ambulantní program	Ambula ntní program Advaita, z. ú.	Podhorská 564/62, Jablonec nad Nisou, 466 01	<u>Mgr. Barbora Mrázová</u>	732 315 970		www: http:// advaitalibe rec.cz/pora dny-pro- gambling/	<i>ne</i>
Jablonec nad Nisou, Místní protidrogový koordinátor	Protidro gový kordinát or	Mírové náměstí 19, Jablonec nad Nisou, 467 51	<u>Bc. Jaroslav Cvrček</u>	483357650		www: http:// www.mest ojablonec.c z	<i>ne</i>
Jablonec nad Nisou, Poradna pro gambling a jiné závislosti	Hazardn í hráčství Advaita, z. ú.	Podhorská 564/62, Jablonec nad Nisou, 466 01	<u>Mgr. Barbora Mrázová</u>	732 315 970		www: http:// advaitalibe rec.cz/pora dny-pro- gambling/	<i>ne</i>
Jablonec nad Nisou, Poradna pro závislosti	Poradna pro rodinu, manžels tví a mezilids ké vztahy Ambula ntní program	Lidická 24, Jablonec nad Nisou, 466 01	<u>Mgr. Petra Schovancová</u>	728 707 949		www: http:// /: http://www .poradna- jbc.cz/pora dna- zavislosti.ht ml	<i>ne</i>
Jilemnice, Místní protidrogový koordinátor	Protidro gový koordin átor	MěÚ Jilemnice, Náměstí 3. května 228, Jilemnice, 514 01	<u>Mgr. Jindřiška Vébrová</u>	481 565 324		www: http:// www.mest ojilemnice.c z	<i>ano</i>

Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	Následná péče a doléčování	Rumunská 14/6, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Michala Oravcová</u>	603 829 730		www: https://advaitaliberec.cz/centrum-ambulantnich-sluzeb/dolecovaci-program/	ne
Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	Hazardní hráčství	Rumunská 14/6, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Eva Kopecká</u>	482 750 607, 603 829 730		www: http://advaitaliberec.cz/centrum-ambulantnich-sluzeb/	ne
Liberec, Centrum ambulantních služeb ADVAITA	Ambulantní program	Rumunská 14/6, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Eva Kopecká</u>	603 829 730		www: https://advaitaliberec.cz/centrum-ambulantnich-sluzeb/	ne
Liberec, Centrum drogových služeb ve vězení	Drogové služby NNO ve vězení Laxus z. ú.	Libušina 171/5, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Aleš Vaněk</u>	602803279		www: http://www.laxus.cz	ne
Liberec, Centrum primární prevence ADVAITA	Primární prevence	Rumunská 14/6, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Jitka Kolářová</u>	482 750 607, 739 054 664		www: https://prevence.advaitaliberec.cz/	ne
Liberec, K- centrum Liberec a Jablonec nad Nisou Most k naději	Kontaktní centrum	Střelecká 5437/6, Jablonec nad Nisou, 466 01	<u>Mgr. Jana Alexandra Koudelková</u>	775 624 246, 722 978 563		www: http://www.mostknadeji.eu/liberecky-kraj/k-centrum-liberec/	ne
Liberec, K-	Kontakt	Felberova	<u>Mgr. Jana</u>	482 713 002,		www: http://	ne

centrum Liberec a Jablonec nad Nisou	ní centrum	256/11 (Dům humanity Liberec), Liberec, 460 01	<u>Alexandra Koudelková</u>	775 624 246		/www.mostknadeji.eu/liberecky-kraj/k-centrum-liberec/	
Liberec, krajský protidrogový koordinátor Libereckého kraje	Protidrogový koordinátor	KÚLK U Jezu 642/2a, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Aleš Lebeda, DBA</u>	485 226 338,	ales.lebeda@kraj-lbc.cz	www: http://www.kraj-lbc.cz	ano
Liberec, Krajský školský koordinátor prevence	Primární prevence	KÚLK U Jezu 642/2a, Liberec, 460 01	<u>Mgr. Klára Lenkvíková</u>	485 226 239	klara.lenkvikova@kraj-lbc.cz	www: http://www.kraj-lbc.cz	ano
Liberec, Mgr. Igor Pavelčák – soukromá poradenská praxe	Ambulantní program	Jáchymovská 253/5, Liberec, 460 10	<u>Mgr. Igor Pavelčák</u>	728 022 618, 482 771 835		www: http://www.poradna-rodina.org	ne
Liberec, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	Magistrát města Liberec 1. máje 108/48, Liberec, 460 07	<u>Bc. Klára Hvojníková</u>	485 244 969		www: http://www.liberec.cz	ano
Liberec, Oddělení dětské a adolescentní psychiatrie	Psychiatrická léčba - Krajská nemocnice Liberec, a. s.	Školní 430, Liberec, 460 05	<u>MUDr. Jana Prouzová</u>	485 313 515		www: https://www.nemlib.cz/detske-psihiatrie/	ne
Liberec, Oddělení psychiatrie pro dospělé	Detoxifikace	Husova 357/10, Liberec, 460 63	<u>prim. MUDr. Jaromír Hons, Ph.D.</u>	485 312 216		www: https://www.nemlib.cz/psychiatrie/	ne
Liberec, Oddělení	Psychiatrická léčba	Husova 357/10, Liberec, 460	<u>prim. MUDr. Jaromír Hons, Ph.D.</u>	485 312 216		www: https://www.nemlib.cz/psych	ne

psychiatrie pro dospělé		63				iatrie/	
Liberec, Poradna HIV/AIDS, Pracoviště Liberec	Poradna HIV/AIDS	U Sila 1139, Liberec, 463 11	<u>MUDr. Petr Hlavatý</u>	482 411 624		www: http:// www.zuusti .cz/pracovi ste/liberec- u-sila/	ne
Liberec, Poradna pro chronické virové hepatitidy při Infekčním oddělení nemocnice Liberec	Léčba hepatitidy C	Husova 10, Liberec, 460 01	<u>prim. MUDr. Adam Vitouš</u>	485 312 297		www: http:// www.nemlib.cz	ne
Liberec, Preventivní programy	Primární prevence	Maják, o. p. s. Konopná 776/8, Liberec, 460 14	<u>Mgr. Jan Molnár</u>	728 128 513		www: http:// www.maja kops.cz/	ne
Liberec, Protidrogové programy v penitenciárních zařízeních	Drogové služby NNO ve vězení	Felberova 256/11 (Dům humanity Liberec), Liberec, 460 01	<u>Mgr. Jana Alexandra Koudelková, Martin Motl, DiS.</u>	775 624 246, 602 219 371		www: http:// www.most knadeji.eu/ ustecky- kraj/pppz/	ne
Liberec, Psychiatrická ambulance	Psychiatrická léčba	Kostelní 10/5, Liberec, 460 01	<u>MUDr. Jaroslav Tržický</u>	482422227			ne
Liberec, Stanice pro léčbu závislosti na alkoholu při	AT ambulance	Krajská nemocnice Liberec, a. s. Husova 357/10, Liberec, 460	<u>MUDr. Marie Hyánková</u>	485 312 472		www: https:// www.nemlib.cz/psychiatrie/	ne

Oddělení psychiatrie pro dospělé		63					
Liberec, Středisko výchovné péče ČÁP Liberec	Primární prevence	Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola Liberec Na Výšinách 451/9, Liberec, 460 05	<u>Mgr. Lenka Tešnarová</u>	482 750 807, 482 757 275, 728 145 169		www: http://www.svp-lbc.cz/	ne
Liberec, Terénní programy pro lidi ohrožené drogou	Terénní práce	Felberova 256/11 (Dům humanity Liberec), Liberec, 460 01	<u>Jiří Stich</u>	728 511 619		www: http://www.mostknadeji.eu/liberecky-kraj/terenni-programy-atk-liberec/	ne
Linka důvěry Liberec	Internetové poradenství	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o.			pomoc@linka-duvery.cz	www: http://www.linka-duvery.cz/napiste-nam	ne
Linka důvěry Liberec	Linka pomoci	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, p. o.		485 177 177, 606 450 044 Nonstop anonymní provoz		www: http://www.linka-duvery.cz/	ne
Nová Ves, Terapeutická komunita ADVAITA	Terapeutická komunita, pobytový program	Nová Ves 55, Nová Ves, 463 31	<u>Bc. Pavlína Ibllová</u>	485 146 988		www: http://advaitaliberec.cz/terapeuticka-komunita/	ne
Nový Bor,	Protidro	MěÚ Nový	<u>Bc. Jana</u>	487 712 365		www: http://	ne

Místní protidrogový koordinátor	gový koordinátor	Bor, náměstí Míru 1, Nový Bor, 473 01	<u>Kučerová</u>			/www.novy-bor.cz	
Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus	AT ambulance	MMN, a. s. – nemocnice Bavlňářská 523 (Sociální služby Semily), Semily, 513 01	<u>MUDr. Vít Šlechta</u>	481 689 344, 773 737 476		www: https://www.nemjil.cz/semily/ambulance/ambulance-pro-lecby-navykovych-nemoci-a-alkoholismus/	ne
Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus	Hazardní hráčství	MMN, a. s. – nemocnice Bavlňářská 523 (Sociální služby Semily), Semily, 513 01	<u>MUDr. Vít Šlechta</u>	481 689 344, 773 737 476		www: https://www.nemjil.cz/semily/ambulance/ambulance-pro-lecby-navykovych-nemoci-a-alkoholismus/	ne
Semily, Ambulance pro léčbu návykových nemocí a alkoholismus	Substituční léčba	MMN, a. s. – nemocnice Bavlňářská 523 (Sociální služby Semily), Semily, 513 01	<u>MUDr. Vít Šlechta</u>	481 689 344, 773 737 476		www: https://www.nemjil.cz/semily/ambulance/ambulance-pro-lecby-navykovych-nemoci-a-alkoholismus/	ne
Semily, Ambulantní program	Ambulantní program	Nádražní 213, Semily, 513 01	<u>Mgr. Adéla Paulík Lichková</u>	737 450 969		www: http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	ne
Semily, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Semily, Riegrovo nám. 63, Semily, 513 01	<u>Bc. Veronika Jiroušová</u>	481 629 242		www: http://www.semily.cz	ne
Semily, Poradna pro	Hazardní hráčství	Advaita, z. ú. Nádražní	<u>Mgr. Barbora Mrázová</u>	732 315 970		www: http://advaitaliberec.cz/pora	ne

gambling a jiné závislosti		213, Semily, 513 01				dny-pro-gambling/	
Tanvald, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Tanvald, Železnobrodská 299, Tanvald, 468 41	<u>Iveta Veselková</u>	483 369 640		www: http://www.tanvald.cz	<i>ne</i>
Turnov, Ambulantní program	Ambulantní program	Advaita, z. ú. Žižkova 2031, Turnov, 511 01	<u>Bc. Blanka Budinská</u>	720 158 739		www: http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	<i>ne</i>
Turnov, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Turnov, Skálova 466, Turnov, 511 01	<u>Bc. Veronika Červinková</u>	481 366 858		www: http://www.turnov.cz	<i>ano</i>
Turnov, Poradna pro gambling a jiné závislosti	Hazardní hráčství	Advaita, z. ú. Žižkova 2031, Turnov, 511 01	<u>Bc. Blanka Budinská</u>	720 158 739		www: http://advaitaliberec.cz/poradny-pro-gambling/	<i>ne</i>
Železný Brod, Místní protidrogový koordinátor	Protidrogový koordinátor	MěÚ Železný Brod, náměstí 3. května 1, Železný Brod, 46822	<u>Bc. Eva Sasková</u>	483 333 928		www: http://www.zelbrod.cz	<i>ne</i>

Seznam zkratek

AA	Anonymní alkoholici
AIDS	syndrom získaného selhání imunity
APK	Asistenti prevence kriminality
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
AT	alkohol – toxi
C-19	Covid 19
CIPS LK	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DRUGSTOP	podpora přeshraniční spolupráce policejních jednotek s cílem zvýšení efektivity boje s drogovou kriminalitou OPL
EU	Evropská unie
ESPAD	Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách, mezinárodní projekt zaměřený na průzkum situace v oblasti užívání návykových látek mezi mládeží ve věku 15–16 let.
Fixpoint	kontejner pro bezpečnou likvidaci injekčních stříkaček
FÚ	finanční úřad
HIV	Human Immunodeficiency Virus, virus lidské imunitní nedostatečnosti
HR	snížování škod působených drogami (harm reduction)
ICD-10	Mezinárodní klasifikace nemocí a související zdravotní problémy
IKEM	Institut klinické a experimentální medicíny
i.v.	intravenózně
KC	kontaktní centrum
KHS	Krajská hygienická stanice
KHS LK	Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci
KNL	Krajská nemocnice Liberec
KPK	krajský protidrogový koordinátor
KŠKP	krajský školský koordinátor prevence
KŘ PČR	Krajské ředitelství Policie České republiky
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
LK	Liberecký kraj
LSD	Dietylamid kyseliny D-lysergové – bezbarvá krystalická látka využívaná jako halucinogen
MDMA	extáze, (chemicky 3,4-methylenedioxyamfetamin)
MěÚ	městský úřad

MJbc	Město Jablonec nad Nisou
MKN-10	Mezinárodní statistické klasifikace nemocí
ML	Město Liberec
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MŠ	Mateřská škola/y
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NL	návyková látka
NMS	národní monitorovací středisko
NNO	nestátní nezisková organizace
NPC	národní protidrogová centrála
NSP	nemocnice s poliklinikou
NSZ	Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OO policie	obvodní oddělení policie
OI	obec I. stupně
OII	obec II. stupně – obec s pověřeným obecním úřadem
OIII	obec III. stupně – ORP – obec s rozšířenou působností
OOP	obvodní oddělení policie
OPL	omamné psychotropní látky
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSV	odbor sociálních věcí
OŠMTS	odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu
OZ	odbor zdravotnictví
OZV	obecně závazná vyhláška
PUD	problémoví uživatelé drog
PČR	Policie České republiky
PK RLK	Protidrogová komise Rady Libereckého kraje
PMS	Probační a mediační služba
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna

PS	pracovní skupina/y
REITOX	Evropská informační síť o drogách a drogových závislostech
RLK	Rada Libereckého kraje
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (politiky v oblasti závislosti)
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SpO	Specializovaném oddělení
SPRSS	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
SŠ	Střední škola
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	středisko výchovné péče
SWOT	akronym, analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
ŠMP	školní metodik prevence
TČ	trestný čin
THC	Tetrahydrokanabinol, též delta-9-tetrahydrokanabinol), hlavní psychoaktivní látka nacházející se především v květenství konopí
TOXI-tým	specializovaný pracovní tým zabývající se problematikou drogové trestné činnosti na Krajském ředitelství policie Libereckého kraje a jednotlivých územních odborech, hlavním úkolem je eliminovat činnost dealerů a výrobců drog (odhalovat nelegální laboratoře, tzv. "varny") s cílem snížit jejich dostupnost
TK	terapeutická komunita
TP	terénní program, terénní pracovník /pracovníci
TUL	Technická univerzita v Liberci
(I)UD	(intravenózní) uživatel drog
ÚP	úřad práce
VH A/B/C	virová hepatitida – typu A, B, C
VHP	výherní hrací terminály
VS	vězeňská služba
VTOS	výkon trestu odnětí svobody
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZS	záchytná stanice
ZS KNL	Záchytná stanice Krajské nemocnice Liberec, a.s.
ZŠ	základní škola

Seznam zdrojů

Strategické dokumenty

CVRČEK, J. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Jablonec nad Nisou*. Jablonec nad Nisou, 2023.

ČERVINKOVÁ, V. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Turnov*. Turnov, 2023.

DRAHOŇOVSKÝ, M. *Výroční zpráva o bezpečnostní situaci na území města Turnov za rok 2022*. PČR – OO Turnov, 2023.

HANZLÍK, K., PETRUŽALKA, B. *Analýza potřeb pro účely tvorby sítě služeb pro osoby se závislostním chováním v Libereckém kraji*. Praha, 2021.

HLINČÍKOVÁ, A. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Česká Lípa*. Česká Lípa, 2023.

HVOJNÍKOVÁ, K. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Statutárního města Liberec*. Liberec, 2023

JIROUŠOVÁ, V. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Semily*. Semily, 2023.

KUČEROVÁ, J. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Nový Bor*. Nový Bor, 2023.

SASKOVÁ, E. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Železný Brod*. Železný Brod, 2023.

ŠVEJDOVÁ, A. *Zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Frýdlant*. Frýdlant, 2023.

VESELKOVÁ, I. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Tanvald*. Tanvald, 2023.

VÉBROVÁ, K. *Závěrečná zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v obci za rok 2022 Města Jilemnice*. Jilemnice, 2023.

Zpráva o zdraví v Libereckém kraji 2020, Liberec 2022

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje na období 2021–2023. Liberec, 2020.

Dále byly údaje čerpány z nastavené sítě služeb Libereckého kraje o realizaci projektů politiky v oblasti závislostí – *Výroční zprávy 2022 organizací ADVAITA, z. ú., Laxus z. ú., Maják, o.p.s. a Most k naději, z. s*

Internetové zdroje

- <https://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada/komise-rady-libereckeho-kraje/protidrogova>
- <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/protidrogova-politika-a-prevence>
- <https://www.policie.cz/clanek/policiste-se-o-vikendu-opet-zamerili-na-bary-a-diskoteky-na-liberecku.aspx>
- https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/bitka-rvacka-namesti-agresori-policie-straznici-video.A221107_140959_liberec-zpravy_jape
- https://tv.idnes.cz/krimi/gang-mladych-teenageru-surove-mlati-deti.V221028_091616_idnestv_jda